

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1-husábas pekt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyiltér pekt sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak pelotájában.
TELEFON-SZÁM: 377.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, október 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Főléled a kartellbank.
- A Kölcsey-egyesület gyűlése.
- Legyőzött forradalmárok.
- Kulisszatitkok.
- Mariska a fogházudvaron.
- Sikkasztó bankfiu.
- Intimitások Yvonne de Trevilleről.
- Megbűntetett magyar tábornok.
- A megtámadott milliomos végrendelet.
- A várasatya-választások.
- A szolgabíró itél.
- Tarkaságok.

Temetetlen halottak.

Arad, október 30

Azoknak a halottaknak, akik már künn vannak a temetőben, még jó a dolguk. Betakarják őket jó, meleg földdel és egy kőlap jelzi a helyüket: ha néán kedvük lenne kőborolni, hazajárni, éjféle rémlátásokon szórakozni, — tudják, hova kell visszatérniök. Minden esztendőben egyszer virágot és méceset hoznak nekik. Számitanak a szegény halottak hiúságára, hogy ne kelljen nekik szégyenkezni a többi, fölpiperézett, kivilágított sirok között.

De szomorú az olyan halottaknak a sorsa, akiket nem akarnak eltemetni. Meghaltak, az bizonyos. A meggyőződés kedvéért újra meg újra rugnak egyet rajtuk: ha arra se kelnek életre, akkor bizonyosan kimultak már. Es eltemetni mégse akarják őket.

Egy ilyen temetetlen, szinte már föloszló halott: a koalíció. Soha még halottal szemben úgy nem mellőzték a „nül nisi bene“ parancsát, mint a hogy ez a koalícióval történik. Szidja és utálja az, aki nem tartozott hozzá és kárhoztatja az is, aki családjabeleje neki. Csak rosszat tud róla mondani az is, aki négy esztendőn keresztül az ő emléin nőtt kövérré és erőssé. Mikor ezek az emléök kiapadtak, — a hálátlanok cserben hagyták. Pedig, ha rossz hírű is volt, ha erkölestelen is volt, azok, akik az adományait eltogadták, mégis több tisztelettel viseltethetnének az emléke iránt.

Es ha legalább eltemetnék! A legfőbb halottkém, az udvar, közbelépett s azt mondta: nem engedi eltemetni, mert a természet rendje szerint még élnie kellett volna neki s élni is fog. Adósa még az életnek sok mindennel: tehát föl kell támadnia és csak a jól teljesített kötelességek öntudata lehet az, a mi a szemét lefogja. De a halottkém álláspontja alig érvényesülhet. Avagy azt az öngyilkost, aki az adósságok elől menekült a halálba, föl lehet-e támasztani azért, hogy előbb törlessze le a váltóit s csak azután haljon meg? A koalíciót se kelti életre az a tenni-való, a mit az életben elvégezetlenül hagyott. S ha nincs is, aki ezt a munka-örökséget át akarná vállalni, azért a halott vissza nem tér.

Pedig el kellene temetni. Mintha az enyészet rothadása, amely a tete-méből árad, fojtaná a politikai levegőt. Mintha az akadályozná a tiszta látást és kábítaná el az őszinte megnyilatkozás vágyát, hajlandóságát. Talán, ha már nem kísértene az emléke: megszületett volna az új politikai alakulás, amely a jelent és a jövőt biztosítsa. Párt, amely két egymásután következő nap ugyanazt a meggyőződést vallja és hirdeti; párt, amelynek szavában nincs különbség, ha odafenn beszél és ha a nép közé keveredik; amely előtt jelentősebb és fontosabb érdek is van, mint a maga tagjainak hiúsága és érdekei. Amely végre elföldelné a koalíciót, s a sir hegyén ő állana ezzel a jelszóval: én vagyok az élet.

Es temetetlen halott, bár az előbbinél sokkal több tiszteletet érdemel: a külön magyar jegybank is. Ennél fordítva áll a dolog. Ezt a bécsi udvar jelenti halottnak, s a bankcsoport áll váltig mellette, hogy ez éljen, vagy legalább is mindjárt föltámadjon. Vajjon mennyi őszinteség van a kopersó mellett? Vajjon az élete mellett bizonykodók nem tudják-e, hogy a császári akarat rég, föltámaszthatatlanul kivégezte, — s a nagy bizonygatást csak azért folytatják, hogy a maguk tehetetlenségét titkolják? Es a hátramaradottak közül kik a becsületesebb gyászolók: azok, akik szomorú szívvel beismerik a halált s azt mond-

Színházi megfigyelések.

Irta: Prohászka László dr.

A színházba járó közönségnek, amikor cézári göggel terpeszkedik el kényelmes zsölléjében, vagy páholyának árnyas-fényes öblében, alig jut eszébe arra gondolni, hogy mennyi tépelődésen, mily sok lelki csatán kell Thalia gyermekének keresztül vergődnie, amíg megtalálja önmagát. Már t. i. annak, akiben vérbeli művészi becsvágy lakik, aki soha sem fárad bele a tökéletes, az eszmény után való titáni hajszába. Mennyi nemes elszánás, nagyotakadás, majd aggódó csüggedés, önvád, aztán újabb és újabb nekilendülés — amíg az illető valósággal művésze lesz a mesterségének, amíg meg is meri csinálni azt, amit becsülettel akar és tud.

A művészi fejlődés processzusa hosszú, kinos vajadás örökös bálványimádás és renegáti szakadás között. El tudom képzelni annak a növendék-művésznek lelki állapotát, akit szárnycsontás idején, alig hogy eldobta az iskola játékszabály-mankóit, a színjátszás változó stílusai rohannak meg. Az egyiknek lelkét megmételtyezik a divatos művészobortok. A másikat az utánzás sablonbilincsei: az „iskolák“ hagyományai nyugozik le, vagy mindenféle „irányok“ térítik el természetes utjáról.

A lenniakadás váltásága az, melybe temérdek ígérkező tehetség belevész, amíg egy-egy kiválasztott diadalt tud venni rajta. Miként a nagy természet világában, ugyanugy érvényesül a színművészet mikrokozmoszában is a ter-

mészetivel lényegileg azonos társadalmi kiválasztás elve. A dalművészetnek is meg vannak a maga külön struggleforlifer-jei. A modern zenevilág nagy operaszínpadjaival olyan, mint valami határtalanul kiszélesített wartburgi dalsarnok, ahová csak úgy tódulnak a Tanháuserék és Wolframok, hogy megküzdjenek a pálmáért. Hány ragyogó, főképpen pedig ragyogtatott hanganyaggal találkozunk itt, mely éveken át járja hirsóvár vándorutját a halhatatlanságerért? Holott meg kell elégednie aféle szezon-sikerrel. Egyik az erejével, másik a fényével akar imponálni s a legtöbb egy-egy toladó, kirakatba állított magas c-vel prostituálja az igazi, nemes ének-művészetet.

Az ilyen művészet lassankint elveszti minden szabadságát, magáértvalóságát s észrevételül megmered, mechanizálódik. Ezzel aztán megkezdődik a művészi leszerelés lassu, néma tragédiája. Nincs lehangolabb, mint mikor művészember, Sámsonként, rezignált magamegadásal kullog be a konvenció, a mesterség taposómalmába.

Művészre nézve ez a vég kezdetét jelenti. Ettől a szomorú végtől pedig csak egy dolog képes megóvni. Az újabb időben különös szívesen lebecsült, sőt kitagadott „egyénség.“ Csak akiben határozott, eltántoríthatatlan művészegyénség lakik, csak az képes sértetlenül kikerülni a művészi fejlődés Scylla és Charybdisé közül. Es ha egyszer az ilyen művész kiforrott, megállapodott, sohasem lesz az alkotó

genie szolgálai másolója, hanem kongeniális közvetítője.

Az egyéniségen kívüli művészetben nem tudok hinni. Hogy valódi művésznek háttérbe kell szoritania az én-t, mikor másokat ábrázol — szent igaz. De csak a toladó szubjektivitást és nem az individualizmust. Mert a veszendő objektummal szemben egyedül az individualizmus az, amiben tovább éli magát a művészi örök igazság. Bárki legyen az, akit a művész ábrázol, bizonyos érte emben önmagát is kell adnia. Nem is teheti másként. Ha még úgy akarná se. S feltéve, hogy megtehetné, a művészet szent berkeit menten felverné a burján: az örök egyformaság unalma s a lelketlen manír.

Bizonyos, hogy Otello-nak, Bánk-bán-nak, Gretchen-nek mindig olyannak kell lennie, aminőnek a költő megalkotta. De még bizonyosabb, hogy ő se másolta az alakjait, hanem megérezte, megélté őket. S az ő lelki élményei azok, amiknek plasztikus formát adott.

Igazsággal hogy követelhetnénk hát egyebet a művésztől?

De azt megkövetelhetjük, hogy amit lát, a saját leglátóbb szemével lássa, amit megérze ki, azt a maga legérezőbb lelkén szűrje le s hogy egész életábrázolásán, zenéjén, énekén, a amikkel a drámai cselekményt aláfesti, árnyalja, kiszinezi, az ő saját művészi ihletének átátrezgését érezzük. De aztán e föl ő be nem is kívánhatunk tőle!

ják: „örökké nem sirathatunk, nem jajveszékkelhetünk, nyugodjunk bele és végezzük a kenyér munkáját“, — vagy azok, a kik szerint addig nem lehet elmenni a halottas ágy mellől, még ha ott éhen halunk is, a míg a föltámadást be nem várjuk?

Jobb lesz mégis mindkét halottat eltemetni. Az elsőt, a rossz emlékűt, meg a másodikat, a szánni valót is. Ha megadtuk a halottaknak, a mi a halottaké, — talán könnyebb, szabadabb és biztosabb lesz az életbenmaradók dolga.

A Kölcsey-egyesület gyűlése.

(Két halott. — A muzeumok gyarapodása. — A Közművelődési Ház ügye. — Mikszáth-ünnep. — A Nyugat Aradon. — A Csiky szoba. — A nemzeti ünnepek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

A Kölcsey-egyesület választmánya szombaton délután a városházán Varjassy Árpád elnökletével ülést tartott. Az elnök az igaz ismerés meleg hangján méltatta azt az odaadó munkát, melyet a Kölcsey-egyesület közművelődési törekvéseinek támogatásában mint a választmánynak tagjai az ez év folyamán elhunyt Nachtnébel Ödön és Rosenberg Sándor dr. kifejtettek. A gyűlés az elnök méltatását jegyzőkönyvbe vétette, miről az elhunytak családját értesíteni fogják.

Varjassy megemlékezése után Szöllösi István titkár számolt be a juniusi gyűlés óta történtek nevezetesebb részleteiről.

A Kölcsey-egyesület közművelődési intézményeiről szólván, az ereklye-muzeumnak gazdagodásáról és növekedő látogatottságáról mondott öröndetes adatokat. Értékes gyarapodása a történeti muzeumnak az a gyűjtemény, melyet özvegy Haller Imréné urának, a néhai pécskai igazgató-tanító hagyatékából küldött a Kölcsey-egyesületnek. Haller Imre a pécska-szemlaki ásatásokban Dömötör Lászlónak segített volt és azután is összegyűjtötte, ami abból a gazdag régiségi telepből felszínre került. A választmány elhatározta, hogy néhai Haller Imrénének kész költségeit özvegyének megtéríti.

A könyvtár gyarapodásáról és forgalmáról is jó jelentést terjesztett be Szöllösi, de azzal a

nyomós kérelemmel, hogy a Kölcsey-egyesület a városnál a Közművelődési Ház ügyét megsürgesse, mert a színházi épületben a könyvtár fejlesztésére legfőbb egy évig van még hely. Azontul a Kölcsey-egyesület mostani helyiségében nem vehet könyvet.

Erre a kérelemre az elnök nyomban lelkesedést keltő választ adott, mert bemutatta Szántay Lajos kész terveit, melyeket még a jövő héten fog a városi tanács a költségvetéssel együtt a közoktatási miniszteriumba felküldeni. A terveket a választmány nagy érdeklődéssel fogadta.

A Mikszáth-jubileumról szólván, elmondta, hogy a választmány áprilisi határozata szerint a Kölcsey-egyesület megrendelte a jubiláló író összes műveit. A Mikszáth ünneplésére szánt felolvasás ideje a budapesti ünnepség idejétől függ. Az országos bizottság a Kölcsey-egyesület képviselőjére Varjassy Árpádot és Szöllösi Istvánt választotta meg tagjai közé. A választmány elhatározta, hogy megkéri Aradváros tanácsát, rendeljen meg a polgári iskolai könyvtára számára egy-egy példányt Mikszáth jubilaris műveiből.

A Kölcsey-egyesület téli felolvasásai a választmány különös érdeklődésével találkoztak. Szöllösi István előadta, hogy helybeli és idegen írók nagy készséggel vállalkoztak a közreműködésre. Az első felolvasás november 5-ikén lesz aradi közreműködőkkel. A második irodalmi estélye a Kölcsey-egyesületnek november 19-ikén, Csiky Gergely halálának évfordulóján lesz, amikor a Nyugat nagytehetségű főszerkesztője, a szellemes Ignotus fog Csiky írói jelentőségéről megemlékezni. Ugyanakkor fognak még a Kölcsey-egyesületben szerepelni Ady Endre, Hatvany Lajos dr. és Móricz Zsigmond A téli felolvasások sorozatában való közreműködést a Kölcsey-egyesületnek megígérték Kenedi Géza, a még népszerű Quintus, Alexander Bernát, aki ép oly kiváló tudós, mint író, Jancsó Benedek, egyike a Kölcsey-egyesület alapvetőinek, Lányi Mór aki közgazdasági karrierjének elején az aradi sajtó és szépirodalomnak ötletes, fürgetollu művelője volt és aki már kétszer elragadta Aradot tudományával és szellemességével; e télen is eljön Cholnoky Jenő. A Kölcsey-egyesület választmánya az értékes felolvasási sorozatot örömmel hagyta jóvá, kimondván, hogy az egyesület tagjai mind a 8-10 felolvasásra ingyen mehetnek el, akik nem tagjai, 1-1 korona beléptidijért.

Öröndetes viszhangot keltett Varjassy Árpád előadása Csiky Ödön dr. azon elhatározásáról, hogy édes anyjától megmaradt összes tárgyait a Közművelődési Házban berendezendő

Csiky szobaként a Kölcsey-egyesületnek adja. Ezzel kapcsolatban Varjassy Árpád ismértette a Csiky Gergely szobrára gyűjtött összeget, melyet Nachtnébel Ödön hagyatékából mint a Kölcsey-egyesület elnöke vett át.

A választmány az aradi fűrj-utcai állami népiskola Munkatermének segítségét szavazott meg, elhatározta, hogy az aradmegyei tanítók számára a Trefort-díjak pályázatát már novemberben teszi közzé. Nagy örömmel vették tudomásul Róka József jelentését a megyei természeti ritkaságok felkutatásában szakközgeivel végzett munkákról. Ezzel kapcsolatban Boros Vida a városligeti két öreg tolgya gondozásáról tett tetszéssel fogadott indítványt. Juhász Ferenc indítványára elhatározta a választmány, hogy a helybeli nyomdákat megkéri, adjanak kiadványaikból egy-egy példányt a Kölcsey-egyesület könyvtárának.

Meleghangú részlete volt a gyűlésnek Kovács Vincének az ünneprendező-bizottság elnökségéről való lemondása. Husz esztendőnél hosszabb időn át végzett szép, odaadó és sikeres munkásságát a választmány tagjai nagy dicsérettel ismerték el, miről a „Kölcsey-Egyesület“ jegyzőkönyvben fogja értesíteni. Arad városát pedig megfogják kérni, hogy Kovács betervezett számadásait felülvizsgálva, a nemzeti ünnepek rendezését a tanács végezze el. Eddig is egy évtized óta a város eszközeivel rendezte Kovács a „Kölcsey-Egyesület“-től kapott megbízás alapján az ünnepeket. A jelentőségükben a „Kölcsey-Egyesület“ kereteiből kinőtt nemzeti ünnepeket idegenforgalmi vonatkozásai miatt is csak a város rendezheti. A választmány határozata szerint a „Kölcsey-Egyesület“ a szellemiekben ezután is támogatja a várost, ha erre szükség lesz.

TANÜGY.

(—) Magánvizsgálatok. Az aradi községi polgári fiúiskolában — úgy a Kazinczy-utcai-ban mint a Ferenc-tériben — a magánvizsgálatok folyó évi december hó 27-én kezdődnek. A kérvények beadásának határideje november hó 15-ike. Szathmáry István igazgató.

Az aradi polgári leányiskolában a magánvizsgálatok, december hó 23-án kezdődnek. A kérvények beadásának határideje, november hó 8-ika.

(—) A vallás és közoktatásügyi miniszter Toncza Sebestyén gridi állam-elleni iskolai igazgató nejét, Gergar Katalin urnót ezen elemi és gazdasági ismétlő iskolánál kézimunka tanítással bizta meg.

Aki az egyéniségen kivüliség krédójára esküszik, az elfelejti, hogy az igazi művész is genie, nemcsak az alkotó. Elfelejti, hogy a művészet maga az erő, nem pedig mechanizmus. Caruso-nak egy-egy dalát ezer meg ezer grammfonon bármikor hajszálegyformán reprodukálja. De ha ugyanezt a dalt később maga a művész többször megismétli, bár ahány annyiféle lesz, mégis mindig caruso-bb lesz amannál. Sőt bizonyára a leg-caruso-bb!

Ha már most az egyéniség suverén jogát a művészetben klasszikus példával akarnánk illusztrálni az énekművészetre vonatkozólag, úgy keresve sem találhatnánk megfelelőbb példát Yvonne de Treville-nél.

Ritkaság számba megy, hogy valakinek egész művészi készsége, még pedig annak úgy természetadta, mint beiskolázott része, oly tökéletes összhangban legyen az egész lelkitulajdonosságával, egész érzelmi és kedélyvilágával sőt még a fizikum külsőségeivel, organikus és biológiai sajátosságaival is, mint azt a bájos francia énekesnőnél tapasztaljuk.

Ugy kell lenni, hogy az összes tényezők szerencsés találkozása és kellő kölcsönhatása eredményezte ezt az összhangot, mely az illúzió sajátos erejével, szinte marasztalólag odavonzza az ő mosolygó kedélyéhez a hallgatót. Ebben rejlik a megfejtése annak, hogy Treville-t a közönség ugyszólván első hallásra kegyeibe fogadja, mi több: kedvencévé avatja. Így volt ez Budapesten, így volt Aradon s legujabban Bécsben is Yvonne de Treville hatalmas területet hódított magának a koloratúrás

szerepkörből. Hangjának meg van a kellő ereje és fénye, különösen a magas régiók felé, hol a háromvonalas oktáva jeges hangcsucsal csillognak. A közepregiszter felé haladva mind több szín és melegség simul rá.

Iskolája tökéletes, harmadfel oktáva terjedelemben egyenletesen kiművelt. Az énekdisztetés (Ziergesang) miniatűr-művészete az ő igazi dominiuma. Ebből ma felülmulhatatlan. Káprázató tűzijátékban tudja ragyogtatni kiváló technikájának tündöklő rakétáit. Legató-futama szabályosak, kreszcendo-trillái egyenletesen növekvők, a szakkatái pedig bámulatosan rugalmas, ugyszólván matematikai pontosságú hangcsoportok.

Összművészetének karakterét nem a széles drámai tagolás adja meg, hanem a lírai részek, főképpen pedig a vig elem bájosan közvetlen megérzéskítése. Sem a hangjában, sem a játékában nem találjuk meg a koturnusban járó operás pózokat. Megrázó drámai erőt egyikkel sem fejt ki. De az elejtett drámai nagyvonalúsáért bőven kárpótol kedves egyéniségének poétikus varázsával, énekének filigránszerű könnyedségével és megejtő finomságaival.

Oly finom voix mixte-t, olyan gyöngéd, fedett hangokat még a legfelsőbb regiszterben is — alig hallottunk mástól. Organuma, játéka, színpadi külső megjelenése egységes, homogén művészi jelleggel egyesül. Szinte rátermett a szerepeknek ama típusára, amelybe Violetta, Lucia, Margaréta, Mingnon, Lakmé és Mimi tartoznak. Rosinája meg éppen felülmulhatatlan.

Nem utolsó erőssége az énekszöveg tiszta értelmi hangsúlyozása. Az a bizonyos „diction lyrique“, mely a francia énekiskola egyik kiváló specialitása. Érdekes, hogy még az a gondolatnyi selypítés sem árt a fonetikájának. Sőt inkább még emeli az illúziót. Valahogy úgy hat, mint hatyufehér nyakon parányi lencsefolt.

Alakjában, mozdulataiban van valami kisleányos báj, megjelenésében, mosolyában valami napsugárszerűség. Élő tiltakozás minden szomorú maszkar ellen, mely sehogy sem akar neki sikerülni. A legtöbb, a mit e téren el tud érni, hogy a durcás, vagy pöntyögő gyermekre emlékeztet. Ami megint csak annál elbájosabbá teszi.

Yvonne de Treville ma több mint ünnepelt művésznő. Ő ma határozottan népszerű. Már pedig a népszerűség, ez az állandósult siker, opera divánál a legnagyobb ritkaság. És ezt azzal éri el, hogy finom érzékkel megmarad az énekművészetnek a saját lírai egyénisége által határolt keretein belül.

Ő róla valóban frázis nélkül el lehet mondani, hogy a dal és mosoly megtettesült harmóniája, aki az énekében és egész művészetében magamagát adja. Aki nemcsak a zenével táplálkozó operalátogatóhoz tud szólni hanem megtudja szeretetni a zengő szépet azzal a tágabb értelemben vett közönséggel is, mely azt sem tudja, mi fán terem a kottafej. Ezt pedig annál többre kell értékelnünk, mert az egész dalművészetnek ez a legfőbb célja, egyszersmind erkölcsi jutalma és éltető eleme.

Legyőzött forradalmárok.

A görögországi lázadás.

Távirati tudósítás.

Arad, október 30

A mai táviratok már világosabb képét adják a görögországi forrongásnak. Kettős mozgalom dúl György király országában: a katonai liga vezetése alatt álló mérsékelt főképp hadügyi és tengerészeti reformokra törekednek és ezek követeléseinek részben már be is hódolt a király és a kormány. Veszedelemesebbnek látszott azonban az a lázadás, melyet Tipaldosz tengerészkapitány szított, aki tegnap, mint már jelentettük, elfoglalta a szalamiszi arzenált is. Ma reggel már heves harc indult meg a lázadók ellen, akiket sikerült leverni. Tipaldosz maga eltűnt és a rend némileg helyreállott.

Távirati tudósításaink itt következnek:

Tipaldosz, a lázadó

Londonból táviratozzák: Athéni tudósítás így mondja el Tipaldosz lázadását: Tegnap este Tipaldosz néhány tengerésztisztrel a Szalamisz mellett levő arzenálban titkos tanácskozásra jött össze. A tisztek aláírtak egy okmányt, amelyben Tipaldosz forradalmat hirdet. A vezér ezután tudatta híveivel, hogy a forradalom mánap reggel nyolc órakor fog kezdődni. Tipaldosz tíz tiszttel elutazott Pyreuszba, majd hajóra szállt és 400 macedóniát vett fel szolgálatába. Tisztjeinek egy részét elküldte, hogy szállják meg Lerosz szigetét, ahol a tengerészeti ágyak vannak beraktározva, ő maga pedig egy hadihajóval Szalamisz szigetére ment. Mikor más tisztek a szalamiszi Terannába érkeztek, ezt a helyet már megszállva találták. Tipaldosz éjjel egy órakor Zorbasz alezredeshez ment, akinél a liga tagjai együtt voltak. Tipaldosz itt különböző feltételeket terjesztett elő, így a korhatárnak megváltoztatását olyan értelemben, hogy csak 3 tengerészkapitány legyen; hogy a megszüntetett állásokat öt évig ne töltsék be; hogy egy tengerésztisztet, aki a ligát megsértette, fogadják vissza

stb. Zorbasz kijelentette, hogy ilyen személyi kivánságokat nem teljesíthet, mert a kormányt elcsöpörnék.

— Hadd söpörjék el! — mondta Tipaldosz. Van egy másik kormányom, amelyet helyébe ültetek.

Tipaldosz ezután azt követelte, hogy tengerészeti miniszterre nevezzék ki és bízzák rá a flotta-reform megvalósítását. A liga ezt visszautasította, mire heves jelenet következett, melynek végén Tipaldosz megsértődve távozott. A liga erre Tipaldoszt lázadónak minősítette és felajánlotta szolgálatát a kormánynak.

Tipaldosz hívei Pyreuszban villamoson Athénbe mentek. Tipaldosz tegnap délelőtt 11 órakor arról értesítette a szalamiszi arzenal parancsnokát, hogy az arzenált el fogja foglalni. Az arzenal parancsnoka azt felelte, hogy nem fog ellenállást kifejteni. A kormány egyik bizalmasát Tipaldoszhoz küldte, aki azonban néhány órával később már bombázni kezdett három hadihajót. Az arzenált este 10 órakor foglalta el.

Az első harcok.

Athénből jelentik: A szárazföldi ütegek és a lázadók torpedónaszádjai között az első lövések délután történtek. A tüzelés mintegy husz percig tartott. Ezután megindították a tárgyalásokat.

Londonból táviratozzák: A „Times“ jelenti Athénből: a kormányhoz hű flotta két sebesültet veszített. A lázadó torpedónaszádok veszteségei ismeretlenek. A lázadó torpedózuzók egyikét harképtelenné tették, egy másik Eleuzis irányába eltűnt. A harmadik Porosba érkezett, innen azonban, miután barátságtalanul fogadták, visszatért a nyílt tengerre. A kormányhű flotta a Pyreusz körül cirkált.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti Athénből: A hivatalos jelentés dacára, hogy az arzenal a kormány kezében van és hogy a lázadó torpedónaszádok kapitulációját várják, az a forgalomban lévő hír, hogy a lázadók betörni készülnek Krétába, nagy aggodalmat kelt.

A kamara ülése

Mavromichalis miniszterelnök, a kamara tegnapi ülésén a többi kö-

zött kijelentette, hogy a kormány el van határozva a lázadást erővel is elnyomni. Az ülés lefolyása viharos volt. Nagy lármá közepette az elnök berekesztette az ülést.

Athénből jelentik: Az összes ellenzéki képviselők azt óhajtják, hogy a kamarai üléseknek a szünetvége véget érjen. Az összes javaslatokat, melyeket a kamara többnyire vita nélkül fogad el, a képviselők az ország szempontjából rendkívül károsnak és képtelenné tekintik. A kilátásba helyezett megtakarítások csak a papíron állanak és lehetetlen lesz azokat keresztülvinni. A költségvetésben felmerült hiányoknak a fedezése a kormány részéről tényleg csak szemfényvesztés, mely csak arra való, hogy pillanatnyilag valami féle módon a költségvetésben felesleget tüntessenek fel. Az a terv, hogy több bíróságot és iskolát el akarnak törölni és más ehhez hasonló eszközökkel akarnak megtakarítani, a nép körében iszonyu elkeseredést idéz elő, mert ebből azt látják, hogy a jelenlegi rezsim a haladás ellen dühöng. A vidéken mindenfelé egyre növekszik az ellenszenv a katonai szövetség és a kormány ellen. Ellenőrizhetlen hírek azt mondják, hogy több tartományban úgy a kormány, mint a katonai párt ellen nagy mozgalom indult meg.

A lázadás leverése.

Athénből táviratozzák: Tipaldosz egyik torpedója harképtelen lett, egy másik elmenekült. A zendülés le van verve. Tipaldosz elmenekült, senki sem tudja, hol rejtőzik.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A csermői kaszinó a minap tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett Vertán Ernő, igazgató Keresztes Lajos, pénztárnok Székely Zoltán, jegyző Keresztes Gyula, könyvtárnok Zalay Ernő. Választmányi tisztes tagok lettek: Szita István, Lengyel Dezső dr., Holländer Sámuel, Mauró József, Abersfelner Béla, Suhajda Béla, Popovics Döme, Bienenstok Lipót és Szita László.

Rossz seb.

Irta: Békefi Antal.

A csöpp száj, amit a rejtegetett szüzi szerelem fölnyitott, begyógyította egyszerre a Kádárék nyitott sebet.

Pedig már ott volt a fájdalmas seb a törvénytevés boncasztalán s kérte az öreg Kádár — a legbecsületesebb ember a mórai zugban — a bírót, hogy haraggal nyuljon hozzá, ami azt a rossz sebet még jobban elmérgesítette volna bizonynyal.

Az a csöpp száj azonban, amit szétnyitott a szüzi szerelem, épen idején belesicssergett a törvénybe, s a remegve megszólaló szerelem edes sában annyi töméntelen balzsam volt, mint hajdan az Isten-ember gyógyiros szavában. Meggyógyult tőle ott mindjárt a Kádárék rossz sebe ...

Ah, boldogtalan emberek: apa és fiu, az imént még gyűlölték egymást, megtagadták egymást s az öreg ember irgalmatlan szigorral rázta az öklét s ezt mondta a fiának:

— Te rossz seb!

István az volt: rossz seb, mely a becsületes Kádáréknak — a szelid, könyes szemű, tiszta Kádárné asszonynak kivált — nagyon fájt régóta. Nem tudták meggyógyítani: a köny lepergett róla, a büntetés méreg volt neki.

Egészen veszendőnek indult a szép vonásu, rossz fiu: éjszakázott, elkártyázta a virágos mellényéről az ezüstgombokat, amiket a gatyás

nemes nagyapja hagyott rá, kiszedte a színes pohárból az anyja aranygyűrűt s muzsikaszót vett azokért s táncolt ingujjban, nyitott mellal, hajnalig. Aztán eszeveszetten nekifeküdt éjjel a szendergő szülői hajlék ajtajának és verte mind a két kezével hogy dugjanak ki neki a nyíláson pénzt, mert még meg se virradt.

Hallotta, hogy odabent valaki elfojtva zokog s könyörög:

— Ne bántsd, Mihály!

A „rossz seb“ eleresztette a kilincset, mámoros feje lebukott, megfordult s nesztelenül elsompolygott.

Odabent pedig mint egy lelancolt tigris, revolverrel a kezében, tétlenül s nagyokat fújva állt s reszketteit Kádár Mihály az asszony előtt, aki figyelve kifelé, megkönnyebbülten mondta:

— Lásd, már elment.

Volt ilyen jelenet több: ez a gyöngy, elcsigázott, könyes szemű asszony sokszor tehetlenné tette ezt az erős, haragjában kegyetlen embert, aki rendesen elejtette a fegyvert, ha a másik kezében az asszony reszkető kezét érezte.

Látta a Kádárék nyílt rossz sebet az egész mórai zug s mivel hogy az emberek néha gyöngyök is tudnak lenni: nem beszéltek róla, nem bántották, sőt arról beszélnek, hogy tegnap éjjel egész tragédia volt bent a tiszta, fehér házban s az ablak virágai közül megrázó hangok szálltak ki.

— Kilövöm belőled azt a komisz lelket, te rossz fattyu!

— Hát tessék, ide ni!

Az öreg kezében a revolver reszkett, a gyereknél kés volt s közöttük volt szegény Kádárné, az ő fegyverével: siró szemével.

Ezek a könyök, mint vaspöröly-ütések hullottak rá az apa és a „rossz seb“ karjára.

A becsületes öreg Kádár már most nem takargatja tovább a rossz sebet, ünneplőbe öltözött, eljött ide, elhozatta ide azt a „rossz sebet“, hogy a törvénynyel gyógyítsák, ha lehet, vigyék valami munkaházba, adjanak rá kényszer-zubbonyt.

— Uram, az lesz a vége így is, úgy is, — szól erőteljesen a vádló apa — ha nem tudnak ezen a rossz seben segíteni, belehalunk mindnyájan, én is, ő is, meg aztán ...

Elfolyt az öreg szemén egy pár most kiszökkenő könny, azért a harmadikért, akiről nem tud beszélni.

A „rossz seb“ visszataszítóan viselte magát, fölvetette a fejét, hullámos, fényes fekete hajának néhány csigafodra lehullt a homlokára, élénk, sötét szemei a dac tüzeben égnek s elszántan ezt mondja:

— Bánom is én, tőlem papolhat!

A bíró ott volt: megintette, amire kitört:

— Rossz az apám is!

Az öreg fanyar képet vágott s a bírónak felelt:

— Persze rossz vagyok, igaz, hogy ezt a rossz sebet fölneveltem.

Főleled a kartellbank.

Egy eltított szenzáció.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, október 30.

Olyan váratlan szenzációról van szó, amely még a politika kuliszái mögött is villámpapásként fog hatni. Amit eddig a válságtudósok termeltek javaslatokban, tervezetekben és memorandumokban, mind a szemétdombra kerül és a válságot egy egészen új tényező fogja megoldani. Ez az új tényező nem más, mint a mi évszázados, elkéseredett, gyűlölködő ellenségünk: Ausztria. Hihetetlenül hangzik, hiszen a válságot tulajdonképpen a gonosz és elvetemült szomszéd posványosította a nyakunkra és most mégis ő oldja meg a gordiusi csomót. Ausztriában annyira kiélesedtek a nemzetiségi viszályok, hogy a dinasztianak mulhatatlan szükségése van a magyar békére, sőt ezt egyenesen az osztrákok testén keresztül kell megkötnie. Maga a terv sokkal konkrétebb és nem jelent kevesebbet, minthogy egy csapásra sikerült megtalálni a nyitját a bankkérdésnek, a koalíció föntartásának és a végkép elmérgesedett helyzetet visszaterelni oda, ahol egy esztendővel ezelőtt volt. Operettbe való volna az egész dolog, ha nem lenne olyan óriási a hordereje. A legjobb forrásból, ahol az eszme született és megérett, kaptuk a következő méltán feltűnést keltő információt:

— Vissza kell menni a válság gyökeréig. Mikor a bankkérdés aktuális lett, a Wekerle-kormány teljes egyetértéssel a kartellbank álláspontjára helyezkedett és az egyes pártok is határozatlanul kötötték le magukat a kartellbank mellé. Maga a függetlenségi párt is föntartás nélkül elfogadta ezt átmeneti vívmánynak. De az osztrák kormány megbuktatta a koalíció szolidaritását. A korona azt mondta, ha Ausztria nem tesz ellene kifogást, ő nem ellenzi. A Bienert-kabinet azonban a kartellbank tervét kereken elutasította. Most ez a kabinet lejtőre jutott. Napjai meg vannak számlálva. A nemzetiségi kérdést nem tudja megoldani és távoznia kell helyéről. De bukása a magyar válsággal összefügg. A korona most utólag helyteleníti, hogy a Bienert-kormány rideg magatartásával megakadályozta a bankkérdés békés

megoldását és így hozzájárult a válság kiélesítéséhez. Hibáját utódjának kell jóvá tenni. Az uralkodó, aki mindenáron a koalíció föntartását óhajtja, Wekerle közbenjárására, azzal a kikötéssel fogja kinevezni az új osztrák kormányt, hogy vállalnia kell a kartellbankot és a magyar kormányt támogatnia kell a kartellbankkérdés békés megoldásában. Minelyst pedig ez bekövetkezik, mintegy varázsütésre meg van oldva a válság, a bankkérdés, össze van boronálva a koalíció és nem térhet ki többé az elől, hogy paktumban vállalt kötelezettségét: a választói reformot megalkossa.

Ez a haditerv, a bomba, amely már a legközelebbi időben föl fog robbanni. A megoldást egyelőre azért halogatják, mert be kell varni az osztrák viszonyok kialakulását. Aztán gyorsan megindulnak a tárgyalások és hamarosan ki fog derülni, hogy Bienert utódjának csakugyan császári utasítása van a kartellbank akceptálására.

KULISSZATITKOK.

Rontai Boriska és Dióssy Nusi szöke. — A szerelmi vallomás. — A kiméletes habitue. — A színésznő szive fáj.

Arra, hogy egy színigazgatóné, aki e mellett kitűnő aktív színésznő és egy primadonna szeresék egymást, ne csak aféle limonádés szinpadiszeretettel, hanem bensőleg is őszintén, igazán, — a világtörténelem nem sok példát tud felmutatni. Az önmegtagadási képességnek olyan mértékben kell itt megnyilvánulnia, amelyet sem direktornénál, sem primadonnánál nem igen lehet feltalálni. Speciális, sokszor feszegetett okai vannak ennek és az már ritka, kivételes női erényekre mutat, amikor a színésznő-direktorné és a primadonna között a békés jó harmónia megvan. Ez a szerencsés összetétel megtalálható Rontai Boriskánál és Dióssy Nusinál.

Annyira szeretik egymást, hogy a héten, mint egy szerelmes pár, kettesben megszöktek. Titokban mindketten eltűntek Aradról. Yvonne de Treville első fellépésének napján történt, amikor az összes színészek a színházba sereglettek, hogy meghallgassák a tüneményes francia énekesnőt és meg-

bámulják fejedelmi szépségü, pazar brillians kolierjét. — Rontai Boriskát és Dióssy Nusit hiába keresték. Megszöktek. Nyugtalan, forró színészvérük vitte rá mindkettőjüket a szökésre. Egy kíváncsi újságíró kinyomozta, hogy az elvált asszony két kiváló sikerű főszereplője Temesvárra utazott, még pedig autombilon, hogy megnézzék Krecsányinál a nagyszerű operettnek, a Színészvérnek előadását. Ebből azután Szendrei-nek lett baja.

Másnap Rontai Boriska és Dióssy Nusi teljes hadi felszereléssel berobogtak a megrémült igazgató irodai helyiségébe. Ha két primadonna, — súlyosbitva azzal, hogy az egyik direktorné, — egyszerre megy az igazgatóhoz, az mindig valami nagy bajt jelent. Mindjárt teljes vehemenciával csaptak le a direktorra:

— A Színészvért önnek meg kell vennie — mondották a hölgyek vészitjósó, ultimátumszerű rövidséggel. Láttuk Temesváron. A darab elragadóan pompás.

— Megveszem! — mondotta Szendrei csendes megadással. — Megveszem, pedig nagyon drága...

— Ez nem elég, — folytatták ellentmondást nem tűró hangon. Meg kell vennie, még pedig sürgősen a Tilos a csók előadási jogát is.

— Nagyszerű szerepem van benne — mondotta a direktorné.

— Egy isteni szerep vár reám a Tilos a csókban, — rebegte Nusi.

A direktor lehajtotta a fejét:

— Megadom magamat holgyeim. Megveszem.

— Természetesen — folytatták a harcias primadonnák — nem feledkezhetünk el a drámai személyzetről sem, annál kevésbé a közönség régi kívánságáról. Mulhatatlanul meg kell vennie a Sasfiókot.

— Megveszem — mondotta Szendrei és a további hadparancsot kikerülendő, hirtelenül a felöltője után nyult.

— Hohó uram! — kapták el a hölgyek a direktor kabátjának egyik szárnyát, — ez még nem minden. Énekeseknek is vannak jogos ambícióik.

A direktornak ekkor már egy hatalmas ugrással sikerült kimenekülnie az irodából és csak a lépéscsokról kiáltott vissza:

— Megszavaztatik! A Bohémek és Alarcosbál legközelebb színre fognak kerülni.

És ha valaki azt hiszi, hogy Szendrei nem fél a feleségétől, meg a primadonnájától, érdeklődjék a Szinpadis Szerzők ügynökségénél, ahol már meg is vásárolta a darabokat.

— A maga vére ez a rossz seb! vágott vissza szilajul István.

Igy villongtak apa és fia gyűlölködve. A vad, nyers fiu nem engedett, nevetett, mikor az öreg büntetést kért reá, mikor a vallomását mondta az irnok tolla alá: „Kívánom, hogy fiam gyilkossági merényletért törvény elé...”

Idáig értek, mikor egy tiszta, szőke kis lány — a mórai zug tizenhat esztendő virága, kurta perkál ruhácskában, kivágott cípellőben feltűrt ujjú ingvállacskaiban, amiből kivirított hófehér, kövér nyaka — belépett, mintha valaki kívülről úgy taszította volna: egy női kéz...

Tán a szegény Kádárné asszony keze volt...

A kurtaruhás kis vendégtől, akinek buza virág szemé tétován nézdegélt körül, miközben félénken előre tipegett pihegve, ettől az ingvállas virágszáltól úgy megijedt János, hogy elfordult a fal felé s aláhullott keze reszketett, széles háta megrázkódott.

Ez a szőke kis lány pedig Bágyi Klárika volt s odament mindjárt az öreg Kádár Mihályhoz, a szomszéd bácsihoz, megfogta a kezét s szétfeszítette a kis szája szüzi szirmait:

— Jöjjön haza, Mihály bácsi, ez nem szép, hagyja abba. Az is menjen.

Az „az is“ megtántorodott ott a falnak fordultan egy kevéssé.

Az öreg nem akart tágitani. A bíró föl emelkedett s intett, hogy csak engedjék beszélni azt a gyereket, aki fogja görcsösen már most mind a két kezével az öreg kezét és húzta:

Ugyan már jöjjön, megbánja, ha nem jön, várják is odakint, tudja, hogy ki, Mihály bácsi okosabb sokkal, tessék jönni.

A Bágyi Klárika egész forradalmat csinált a két ellenség bensőjében: az a „rossz seb“ meghunyászkodva hajtotta le a fejét, az öreg ránézett s oda sujtott hozzá:

— Nem bocsátok meg, írja a jegyző ur, hadd vigyék.

Mint egy szentírásstudó szoknyás szentecske, felelgetett vissza félig sirva:

— Nem szabad beleavatkozni Mihály bácsinak a jó Isten dolgába.

S mikor mondta, tekintetével az ajtó felé fordult, ezt fejezvé ki: „Odakint van az a szent asszony, aki engem erre föltanított“.

Az öreg pedig lágyult s nem volt annyi harag a hangjában:

— Nem bocsáthatok meg, mert megesküdtem...

Élebe szökött madár könnyűséggel Bágyi Klárika s fölnezt rá:

— Azt az átkot majd én leimádkozom...

Önfeledten, erősen pihegve mondta ezt, szemének fényében, mintha ezt fejezte volna ki: „Oh, de erre már nem tanított ki senki...“

S a csöpp szája, amit a rejtegetett szüzi szerelem fölnyitott, begyógyította egyszerre a Kádárék nyí ott rossz sebet.

János sirt és megcsókolta az apja kezét.

Az idei őszi szezonban Szendrei a karszemélyzetet teljesen újjá szervezte. Nehány csinos kis hölgyet szerződötett a társulathoz. Ezek között vannak olyanok is, akik még csak most léptek a világot jelentő deszkákra. Természetes, hogy az új „művésznők“ most igyekeznek behozni az elmulasztottakat. Két ilyen csillag között folyt le a Szultán tegnapi főpróbáján ez a beszélgetés.

— Mondd csak, — kérdezte az egyik a tapasztaltabbat, — milyen alakban szereted te a szerelmi vallomást: élőszóban, táviratban, apróhirdetésben, vagy levélben.

— Csacsi vagy fiam: pénzes levélben.

Pierre Wolff és Gaston Leorix finoman bájos színműve a A lilium, Aradon nem aratta azt a sikert, amelyet megérdemelt volna. Az előadások iránt elég lanyha volt az érdeklődés és még akik elmentek a színházba, azok sem lelkesedtek valami túlságosan. A második előadás estéjén történt, hogy egyik nagy részvénytársaság igazgatója, aki rendszeren a földszint első soraiban szokott helyet foglalni, mélyen elgondolkozva állott a színház bejáratjánál.

— Mit tőprengsz itt magadban? — riasztotta fel egyik barátja, amint hozzálépett.

— Azon gondolkozom, bemenjek-e a színházba. Tudniillik a hortyogással **nem akarom felébrszteni a szomszédaimat.**

Beregi Sándorhoz, a társulat szerelmes színészehez, szenvedő arccal odamegy a héten Szegedi Józsa, a kar egyik szépe:

— Sándorkám, segíts rajtam, mert végem van,

— Mi bajod fiam?

Szegedi Józsa a szívére mutatott:

— Itt fáj.

Beregi, aki mellesleg mondva jobban ért a jogok tudományához, mint az orvoshoz, egy szerelmes színészhez nem méltó tanácsosul szolgált:

— Menj el az orvoshoz.

És Szegedi Józsa úgy tett, amint a szerelmes színész mondá, elment az orvoshoz:

— Drága doktor ur, meghalok. Komolyan, a szívem fáj.

A drága doktor olyan komolyan néz, mintha neki fájna a szíve. Biztatja Szegedi Józsat, hogy fekdjék le a pamlagra, majd pontosan megvizsgálja. Aztán a homlokát tapogatja Szegedinek, aztán a jobb keze, aztán a bal keze ütőerőt, aztán a kettőt együtt, aztán a jobb lába ütőerét akarja megtapintani, de Szegedi Józsa ijedten fölkiált:

— De doktor ur, amire a szívemig jut, akkorára meggyógyul!

Zomotor.

Sikkasztó bankfiu.

Amerikából a rendőrségre.

Távirati tudósítás.

Arad, október 30.

Jókedvű fiu volt Budapesten Löwy Gusztáv könyvelő és pénztáros. Ezért szerették az éjszakai mulatóhelyek kétes értékű hölgyikéi, akiknek a körében Löwy mindennap megjelent és nem sajnálta tőlük a pénzt. De Löwy eme jó tulajdonságát eléggé sajnálhatta a Kellner és Schauer cég, amelynek a fiatalember alkalmazottja volt. Az aranyifju ugyanis, miután a saját zsebéből nem telt a dárídókra, a cég pénztárából fődözte az éjszakai vidámságok kiadásait. De mert még a sikkasztást sem lehet a végtelenségig üzni, Löwy egy szép napon idejét látta annak, hogy feltűnés nélkül egy szebb hazát keressen magának. Előbb azonban még egyszer, de utoljára bemarkolt gazdái pénztárába és néhány ezrest kiemelve belőle, bucsút mondott orfeumnak, könnyelmű nőknek és kivitorlázott Amerikába.

Ez még nem lett volna nagy baj, miután a vidám bankfiu az új világban partot ért. Főnökei ugyan boszankodtak, fel is jelentették Löwyt a rendőrségen, de mert a hazaszállítás költségei még nagyobbak lettek volna, mint az elsikkasztott összeg, nem törődtek a hűtlen pénztárossal.

Löwy azonban nagy biztonságban érezte magát az új világban s jó kedve itt sem hagyta el. Vigan élt az elsikkasztott pénzből, de közben magyar lapokból olvasta, hogy a cég följelentette. Emiatt mód felett fölháborodott és Kellneréknek írott levelezőlapokon tiltakozott a följelentés ellen. Majd annyira megtetszett neki ez az ötlet, hogy mindennap irt egy levelezőlapot, volt főnökeihez, akiket amerikai izü ötleteivel, rossz vicceivel, gonosz tréfáival boszantott. Schauerék boszankodtak egy darabig, majd elhatározták, hogy elveszik a kedvét a jókedvű fiunak. Hazahozatják az új világból.

Igy is történt. Megjelentek a rendőrségen s elöadták panaszukat. Azt a felvilágosítást kapták, hogy hatezer koronát kell deponálniok, akkor meg lehet indítani a kiadatási eljárást. A cég azonnal deponálta a kért összeget,

mire a budapesti rendőrség megkeresésére Löwy Gusztávot, a vidám bankfiut, a newyorki rendőrség letartóztatta, hajóra ültette és visszaküldte Budapestre.

Löwy letörten, szomoruan, kedvszegetten érkezett meg ma reggel Budapestre. A pályaudvarról a rendőrségre került s miután a rárótt bűncselekményt nem tagadta, átvitték az ügyészség fogházába.

Összeecsapás előtt.

A válság eseményei.

Távirati tudósítás.

Arad, október 30.

A miniszterek és pártvezérek nagy része ma elutazott a fővárosból és keddig aligha lesz valami nevezetes eseménye a válságnak. Szerdán délelőtt azonban már *minisztertanács* lesz és politikai körökben erős a meggyőződés, hogy ekkor végre el kell dölni annak a kérdésnek, vajjon megfelel-e a kormány a király kérelmének és fenn tudja-e tartani valamilyen formában a koalíciót. Most vajmi kevés remény van erre, mert bár Kossuth Ferenc hajlandó lenne bizonyos feltételek mellett a 67-es pártokkal való együttműködésre, de ez a terv részben Bécs merevségén, részben pedig a Justh-csoport heves ellenállásán fog megakadni. Justh Gyula és hivei erősen készülődnek a jövő vasárnapi *makói beszámolóra*, mely elé politikai körökben igen nagy érdeklődéssel néznek. Altalános a meggyőződés, hogy Justh Makón egész programmal fog előlépni, amelyben ismét hangoztatni fogja eddigi radikális függetlenségi elveit. Justh és Kossuth között különben is újból differenciák vannak és valószínűnek tartják, hogy a parlament összehívásának kérdésében Justh és Kossuth meg a kormány között *elmaradhatlan az összekoccanás*. Altalában a politikai helyzetet mindenütt igen reménytelennek látják és nem hiszik, hogy a kabinet a király kivánságának megfelelőhessen.

A válság mai hireiről még itt következik tudósításunk:

Ellentétek a függetlenségi pártban.

Politikai körökben határozottan állítják, hogy a függetlenségi párt két csoportja között levő ellentét napról-napra erősödik. A bankcsoport tagjai azt beszélik, hogy Kossuth Ferenc teljes egészében magáévá tette a kooperációs kibontakozási tervet és a pártvezérekkel való tanácskozásai azt célozzák, hogy a pártját is ennek a tervnek nyerje meg. A kooperációs tervről a bankcsoport hivatalos lapja, a M—g, ma esti számában ezeket írja:

1. Az új terv szerint Kossuth pártjának egy részével, még pedig nagy részével *elfogadja a 67-es párttal való együttműködést*.

2. A mostani kormány jó részében *megmarad*. A belügyi tárcát hajlandók átengedni a függetlenségi pártnak.

3. A kormány *négy évre alakul*. Addig *meghosszabbítatnék a közös bank szabáldalma*.

4. A kormány programjába veszi a *választási törvény keresztülvitelét és megszavazná az annexiós és katonai költségeket, amelyek ellenében esetleg csekély jelentőségű katonai engedményeket kap*.

5. A 67-esek elismerik az ország jogát az önálló bankhoz.

A Justh-csoport hír szerint semmi esetre sem fogadja el ezt a megoldást. Az önálló bank hivei nem hajlandók a 67-eseket támogatni, inkább készek *szakadást előidézni a pártban*.

A Ház összehívása.

Ismeretes dolog, hogy a bankcsoport és kivált fővezére, Justh Gyula azt az álláspontot hirdeti, hogy a képviselőházat együtt kell tartani és ha a minap bizonytalan időre elnapolta is magát a Ház, több alkotmányjogi intézkedés miatt hamarosan össze kell hívni. Gondoskodni kell arról, hogy a jövő évi költségvetés idejében a Ház elé kerüljön, de arról is, hogy arra az esetre, ha a Házat föloszlatnák, még olyan időben legyen összehívható, amikor a múlt évi zárószámadásokat elintézni és a jövő évi költségvetés törvényes megállapításáról gondoskodni lehet.

Egyik verzió szerint Justh Gyula, a Ház elnöke látogatása alkalmával Kossuth Ferencnél megsürgette a Ház összehívását, de Kossuth Ferenc egyelőre még *mindig ellenzi a Ház összehívását*. Kossuth elismeri ugyan, hogy a parlament összehívása sürgős és szükséges volna, mert lehetetlen állapotnak tartja, hogy parlamentáris államban a képviselőház hónapokig szüneteljen, mint a hogyan most történik, mindazáltal két okból ellenzi. Elsőben azért, mert a válság bonyodalmát növelné, holott mindenképpen kívánatos, hogy addig, amíg a király elhatározását nem közli, a képviselőház munkája szüneteljen. Ellene van továbbá azért is, mert lehetetlennek tartja, hogy a Házban huzamosabb ideig elkerülhető legyen a politikai vita. A mai pártközi viszonyok miatt is mellőzni kell minden politikai vitát, nem csupán a válságra való tekintetből, hanem és talán főképpen azért, hogy a *pártközi viszony még jobban el ne mérgesedjék*. Valószínű ugyanis, hogy ha most a Ház összeülne, elkeseredett pártharc törne ki a parlamentben.

E verzió szerint tehát a képviselőház november 8—10-ig nem tart ülést. Más hír szerint a Ház már november 5-én összeül.

Justh beszámolója.

Justh Gyula képviselőházi elnöknel ma délelőtt nagy számban jelentek meg függetlenségi képviselők, kik bejelentették, hogy elkisérlik Makóra november 7-diki beszámolójára. Eddig 70 képviselő jelentkezett. A képviselők azután nagy számban kihajtottak a pályaudvarra, ahonnan Debrecenbe utaztak, hogy ott a holnapi nagy bankgyűlésen részt vegyenek.

A koronatanács titkálból.

A P. L. holnapi száma egy kis pikantiával szolgál a legutóbbi koronatanácsról. E szerint a király elhatározta, hogy mint annak idején, szeptember 23-án, most is egy írásbeli deklarációt fog átadni a kormány tagjainak. Ebben a deklarációban nemcsak felszólítás volt a pártokhoz, hanem az is, hogy a király a választói jog elintézését *okvetlenül szükségesnek tartja*. E-yrészt, mert ehhez a király a trónbeszéd által kötve van, másrészt az Andrassy-féle választói reformhoz a felség az előzetes szankciót már meg is adta.

A kormány értesült a deklaráció átadásának tervéről és mindent elkövetett, hogy a deklaráció, különösen pedig annak a választói reformra vonatkozó része elmaradjon. Ezzel volt összefüggésben Andrassy grófnak a koronatanács előtti ma este órák kihallgatása. Ugy látszik, a kormány kozbelépése sikerrel járt, mert

a király a koronatanácson csak szóbeli előterjesztést tett és abból is kihagyta a választó-reformra vonatkozó részt.

A keresztényszocialista-párt megalakulása.

A keresztényszocialista szövetség tanácsa ma este nyolc órakor értekezletet tartott, melyen egyhangulag elhatározták, hogy a holnapi közgyűlésen Szapáry Pál grófot jelölik elnökül. Ezután felolvasták a keresztényszocialista-párt programját, mely az általános titkos választóreformon és gazdasági reformokon alapszik.

Mariska a foházudvaron.

Szabadka, október végén.

Hárman álltunk az ablaknál és lenéztünk a szabadkai foház virágos kertjébe. Csodaszép volt. Egy hosszú tres folyosón egyedül voltunk. Hárman voltunk, akik eljöttünk megnézni Haverda Mariskát a börtönben, ahonnan holnapután vezetik elő a főtárgyalásra.

Ahogy ott álltunk, nagyon kedves dolog volt az. Egy kis romantikus színezetű kaland, egy kis boldogságérzet, hogy egyedül vagyunk és a kiváltságosság büszkesége izgatott bennünket. Ahogy lenn az egyik törvényszéki szolgál, aki tudta, hogy kik vagyunk, a kapualjban megnézett bennünket és ahogy látszott rajta, hogy szinte fél: valami megint kikerül a napfényre a foházból — ezt öröm volt észrevenni. Ahogy felsiettünk az emeletre és igyekeztünk a lépcsőkön lépést lassítani, hogy ne vegyék észre, miben sántikálunk, — külön rejtett kis izgatottság volt. Ahogy fölértünk az első emeletre és egy beszélgető hivatalnokcsoport mellett közönyösen elhaladtunk és elénk tárult a hosszú, szőnyegtelen folyosó, amelynek ablakaiban zümmögve kergetőztek a legyek és ott feküdt előttünk a gang márványszerű szőnyege, amelynek a fényét megtompította a por és amelynek az ajtai előtt csomóba söpörték a szemetet a hivatalosok. — külön szenzáció számba ment. És ott volt előttünk egy ajtó, amelyik keresztbe állt a folyosón s a melyiknek a háta mögött talán ott lehetett az, aki a mi vállalkozásunkat megfűszerezhette volna.

Az ajtó kinyílt — valamelyikünk remegő keze lenyomta a kilincset — az ajtó bezárult — valamelyikünk bátorodó keze fölegedte a kilincset — és egészen egyedül voltunk egy hosszú sikátor menetében. Ahogy mentünk, minden ablak úgy ugrott a szemünk elé, a hogy az órházak szoktak előtűnni annak, aki nagyon sietne valahová az acélsíneken. Mintha zugtak volna az üvegek, úgy ahogy a kis bakterviszkók fala veri vissza a vonat szelét.

Minden ablaknál várakozás. — Most oda érünk — gondoljuk. — Nem. — Most sem. — Ujból nem. — Talán ez az? — sejtettük kíváncsian. Csalódtunk.

Valahol, ahol csigalépcső kanyarodik a folyosónak és a mélyből hozzánk szállítja a tréfalkozó szolgál hangjait, egy ablak kicsiny keretében megjelent egy darab a fegyház udvarából. Kellemes részlet volt; nem az a lichthof-szerű üreg, aminek sejtettük. Láttam Aszódót, láttam a budapesti gyermek-menhelyt, a kőbányai gyűjtőfogházat és most valami barátságatlan, szűk, szürke levegő-oszlopra voltam elkészülve, amit négy magas fal közé zártak.

Hárman álltunk az ablaknál és néztük a foház csodaszép kertjét. Elfélejtettük, amiért jöttünk. Még vakított a kert s még fényes foltokat mutatott a szemem a képen, amikor va-

lamelyikünk kinyújtotta a karját és lemutatott. — Ott sétál.

Nem láttam semmit. A nap sütött a szemembe és mikor egy aggódó hol után szétnyitottam a szempillámot, megláttam Haverda Mariskát.

Egy asszony a virágok között. A középső, domboru ágyas mögött. Csak a dereka és a feje látszik és ahogy vontatott lassan lépked, úgy látszik, mintha belemerülne a pompázó illatba. Ugy megy, mint aki langyos vízben fürdik és megsimogattatja a hátát a habokkal. Valami beteges, falusi asszonynak néz ki, akit ártatlanul megkínos az anyasága s aki elrontotta a gyomrát Ohnet-regényekkel és német költeményekkel, aki a lányiskolában és az elemiben tanulta meg a természet szeretetét és most kissé érzélgősen élvezzi a magányt a tanyai gyümölcsösben.

— Ez a gyilkos? ... Ez a hisztérika? ...

Szinte csalódottan fordul el az ember tőle:

— Nyárspolgár ...

Ez nem néz ki annak az asszonynak, aki duhaj jókedvében botrányt tud csinálni. Akit utánoztak a lipótvárosi báróasszonyok. A tiszseretőjü Messalina. Akit Joanovics Nikola a szerelem istennőjének tart. Aki megköszönte, hogy megölték az anyját. Csalódtunk. Ez nem az, akit vártunk. Nyárspolgár.

Fordul a kerti utacska s ahogy körben visszazsalad önmagához, a kanyarulatnál előtűnik egy egyszerűen öltözött, jól táplált asszony. Az előbb nem is láttuk: nincs egyedül. Egy másik asszony van vele. Rab.

Mariska — most látom először — nem szép. Nem, nem szép. Olyan jól esett volna szépnek látnom, de akárhogy is erőlködöm — nem szép.

Kellemes sálrok van rajta. Hosszában sötétkék és fehér csikokkal. Ez a ruha kövérít. Egyszerű: háziassá teszi az embert, mint akit meghízalt a polgári élelem. Lovagló ruhában kellett volna ezt az asszonyt látni. Ló hátán, kibontott hajjal.

A haja barnás szőke. Nem nagy haj. Szimpla kis kontyba van kötözve és nincs meg az a fénye, amit csak a friseure turkáló keze tud megadni az asszonyi hajnak. Istenem, hogy bűnhődik ez az asszony ... Tornynos, kiaprózott, mesterkelt frizura-mű helyett egy hanarosan odatüzdelt, begörbitett hajfürt, amelyiknek nincsen semmi célja, semmi szándéka, amit el akarna érni; amelyik se nem csalogat, se nem jellemez, se nem egészít ki arcvonásokat, amely se nem kerget, se nem meglepő. Egy közömbös hajszálcsomó, odavetve élettelenül.

Az arcszíne, az különös. Se nem barna, se nem hószerű és nincsenek rajta rózsák sem. Az a furcsa szín ez, amit akkor lehet látni, ha a cigányszínű arcból megsápad.

A szeme szép. Mély korong, amelyik őszintén tud bámulni. A szemöldöke szép iv. Egy karika sincs a szeme körül ...

Hizlal a foház.

Egy rabasszony megy vele. Sovány, alacsony némben. Az arca olyan barna, mint valami vilá os szivar. A képe összefonnyadt és az orra, mint valami megnyult, árnyékolt vonal két szomorú félre osztja az arcát. A szemöldökei feketék, sűrűn összenőttek és ha a villogó fekete pokol-ablakok, a szemei nem gyulladnának elő, akkor a bokorugró darócszoknyában és fegyencrékliben úgy nézne ki, mint valami ügyefogyott, szegény, összetöporodott, ártatlan anyóka. A két kezét beledugja a kabátja uj-jába és ott benn összekulcsolja őket. A nap-számos asszonyok dideregnek így télen.

Nem lehet csodálkozni azon, hogy a rabok szeretik ezt a közéjük zárt uriaszonyt. Amikor az ő félrenézett és a leveles fák eltakarták őket, mintha beszélgetett volna a lecsukott paraszt-anyóval. Lehet, hogy csalódtam, de mintha társalogtak volna. A néni kis tyuklopásairól ...

Ahogy jön, felénk közeledik, azt mondja az egyikünk:

— Erdekes volna, ha rámismerne.

Abban a pillanatban Mariska feltekint az ablakra és mosolyogni kezd. Ez a mosoly nem mesterkelt, nem a megrémült, a tépelődő, kísérteteket látó ember mosolya. Ez egy pompázó üdvözlés, egy kifejtett, öntudatlan barátságosság, amelyik kacéran mutatja ki parányi fogait.

Köszönünk neki.

Mély eleganciával hajtja meg a fejét. Bizalmasan, ahogy ismerősöket szokás üdvözölni.

Valószínűleg sejtette, hogy újságírók nézik. Es semmi szégyenkezés, vagy lehangoltság nem mutatkozott rajta azok előtt, akik szabadon is látták s akik bizonyosan tudják, milyen vád alapján került ő ide.

Tolvaj inast láttam már, amint hebegve, dadogva és nyugtalanul az ártatlanságát erősítette. De ez a mosoly, ez nem a gazemberek mosolya volt. Gyermetegség és nyugodt bizalom tükröződött vissza benne.

Egy pillanatra láttuk még. Aztán elfordult és a profija került elénk. Csunya profil. Hatul összenyomott a koponyája.

A börtönőr, szikár, fekete bajszu legény, szigorú arccal ott áll nem messze az ablakunktól. Mariska féloldalt van felénk. A kezével kongrémunkán öltöget és a fényes kis kézimunka olló csillogva fityeg a zsinórján. Minden lépésnél a lábszárához verődik.

A börtönőr szuronyos puskával a kezében áll és szurós tekintettel néz bennünket. Szeretne ráncszólni. És a csukott ablakon is hallatszik jól át a hangja. Dühösen szemlél bennünket. Mariska megkerülte a virágágyast. Ránéz az órra, aztán miránk és elmosolyodik, hogyan boszankodik a szuronyos.

Minek mosolyog ez az asszony?

Egészen máskepp néz ki így. Most sokkal szebb.

Odebb vonulunk egy ablakkal. Egy magas közbeneső épület megszükiti a kilatást. Mariska lát bennünket. Jön felénk a rabasszony. Egyszerre odalép az órhoz. A paraszt fegyenc engedelmesen megáll, nem sétál tovább és tiszteletteljesen várakozik rá. Mariska valamit kérdez az órtól. Alkalmasint azt: hogy szabad-e az ablak miatt sétálni. Az ő dühösen néz ránk és int, hogy: nem.

Mariska mosolyog rajta: azt hiszik, hogy már parancsolnak neki. Megindul a köröndben tovább. Csak a háta látszik.

Az ő megnézi az óráját. Félhat. Vége a sétának.

András Ernő.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Börtönre ítélt orvos. Budapestről táviratozzák: *Bolgár-Reich* Ödön dr. nyugálobba vonult orvost, aki tavaly szeptemberben 180 korona honoráriumért tiltott operációt végzett *Szluha* Pálné Balogh Erzsébeten, amely operáció következtében Szluháné meghalt, a budapesti büntető törvényszék tudvalevőleg kilenc hónapi foházra ítélte. Az asszony ugyanis halálos ágyán megvallotta édesanyjának és Szakács János dr.-nak, hogy Bolgár dr. okozta halálát. A budapesti ítélőtábla ma foglalkozott

ezzel az ügyvel megváltoztatta a törvényszék ítéletét és a 92. §. mellőzésével a vádlottat négy évi börtönre ítélte. A büntetésből, az elazenedett vizsgálati fogsággal négy és fél hónapot vett kitöltöttnek.

A városatya-választások.

Értekezlet a Rákóczi-társaságban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

Az aradi Rákóczi-társaság ma este kilenc órakor ülést tartott, a melyen a megüresedett városi képviselői helyek betöltésével foglalkoztak. Zubor Andor, a társaság elnöke levélben mentette ki távolmaradását és ezért Géretz Károly főreáliskolai tanár elnökölt. Müller Károly a társaság védnöke, mint akinek iniciatívájára a mai értekezletet összehívta az elnökség, emelkedett elsőnek szólásra:

— Megengedik. — ugymond — hogy néhány szóval visszapillantást vessen a társaság megalakulására, melynek kettős célja volt: társadalmi kérdések megvitatása, másodsor, hogy csatlakozzanak ahhoz a függetlenségi párthoz, mely ebből a társaságból alakult, győzött és még mai is él. Mi a pártnak egyik erős oszlopa vagyunk, a melyben a polgárság akarata nyilvánul meg. Ez történt 26 esztendőn keresztül máig. Tudom, hogy nem az én személyem, hanem a mögöttem tömörülő erő győzött és úgy lesz ez a jövőben is, ha sz a párt, melynek elnöke vagyok, összetart. Engem sohase a magam érdeke, de a város öszpolgárságának akarata küldött harcba. Vállalhatam én volna mandátumot eleget, de nem kértem belőle még az aradi polgárság nem parancsolt oda szolgálatába. — Elvárhatom tehát, hogy szervezett egészünkben tovább is közös akarrattal haladunk, mert a pártot egyes emberek nem tetszése nem bonthatja meg. Megválasztásom után arra törekedtem, hogy a választók névjegyzéke a törvénynek megfelelően irassék össze, ez megtörtént és így most Aradon néhány száz választóval több van. Ezt azért említem, mert már a jövő héten a politikában nagy fordulat várható és minden egyes emberre szükség lehet. Kéri a társaság tagjait, hogy minden szombat este jöjjenek össze, ő pedig még a héten felkeresi a kerületeket és elmondja ott is, amit itt hangoztatott. (Helyeslés.)

Ami a város ügyeinek szolgálatát illeti, — folytatta szavait Müller — azt ugy cselekedtem meg, hogy viszonzást azért nem kértem sem hatóságtól, sem magánszemélytől, mert mint ekzsponált állásban lévő ember, nem fordulhattam senkihez kérelemmel. Azt lelkesen viseltem, hogy a polgárság akarata érvényesüljön Aradon és hogy bármilyen fordulat jöjjön, a 48-as párt a Rákóczi társaság segítségével győzni fog.

Mint Arad legjobban szervezett egyesületének tehát, a most lezajló városi képviselőválasztáson is a függetlenségi párt ügyét kell szolgálnunk amit azzal teszünk meg, hogy a II. és III. kerületi függetlenségi párti értekezletnek jelöltek ajánljunk. Pénteken a II-ik, szombaton a III. kerületben lesz pártértekezlet s azt javaslom, hogy már most mondjuk ki, hogy a II. kerületben Lakatos Ottó minorita-rendfőnököt és Szántay Lajos műépítést, a III. kerületben Meisztróvits János sertéskereskedőt jelöljük be a Rákóczi-társaság és így mint a függetlenségi párt nagy zöme jelöltjéül.

Joó Béla azzal a változtatással óhajtja a védnök propozícióit elfogadni, hogy a Rákóczi-társaság, amely korcsmában fehér asztal mellett tanácskozik a választásokról, lehet nem mint politikai párt nyilatkozik meg — azzal forduljon a függetlenségi párt értekezletéhez, hogy kéri az itt történt jelölések figyelembe vételét.

A többség Müller Károly indítványa értelmében döntött és kimondotta, hogy a függetlenségi párt jelöltjét támogatja.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Mérsékelt helyárrakkal Aranyvirág, operette. Este rendes helyárrakkal A szultán, operette (A bérlet.)

Hétfő: Délután: Az ember tragédiája. Este: Elvált asszony, operett. (B bérlet.)

Kedd: Szevillai borbély, opera. Yvonne de Treville felleptével. Bérletszűnet.

Szerda: A lilium, színmű. (C bérlet.)

Csütörtök: Yvonne de Treville hangversenye. Bérletszűnet.

Péntek: Nebántsvirág, operett. (A bérlet.)

Szombat: Laczkovics kapitány, színmű. Bemutató előadás. (B bérlet.)

Tajfun.

— A Vigszínház bemutatója. —

A hálás utókor és a Falusi idill szerzőjének, Lengyel Menyhértnek új darabját játszotta ma sikerrel, a Vigszínház gárdája. Az új darab azoknak adott igazat, akik Lengyel Menyhértet első színpadi műve után a magyar drámaírás legkomolyabb tehetségei közé sorolták.

Tajfun a színmű címe, s a szereplői japánok. Azok a sárga fiúk, a kik hihetetlen szívóssággal és kitartással tanulmányoznak és sajátitanak el Európában mindent, aminek hazájuk hasznát láthatja, amivel honuk üdvét előbbre segíthetik. Egy ilyen japán csoport vezére Toheramo, aki két év óta él Berlinben, munkálkodva egy hatalmas művén, a melyet kormánya számára ír. Ebben a munkálkodásban megzavarja egy szerelmi regény. Kerner Ilona megveszi a sárga fiu szívét, de egyuttal annyira csalja, ámtja, kinozza, hogy egy taifunszerűen viharzó jelenet után Toheramo megfojtja a nőt.

Honfitársai ekkor segítségére sietnek. Fő szempontjuk, hogy vezérük ne zavartassék meg a munkájában. Önfeláldozóan vetélkednek azért hogy ki vállalja magára a gyilkosságot, amelynek nem volt tanuja. A legfiatalabb japanit éri a kitüntető választás és a bíróság előtt sikerült is elbitetni, hogy ő a tettes, de Toheramo nem tudja túlélni a katasztrófát. Befejezi ugyan nagy művét, de aztán megszűnik életerejé, megöli a szíve.

A bemutatonak — így táviratozzák, — nagy, értékes sikere volt s a szerzőt sűrűn kihívták. A szereplők közt kiválóan szép alakítás volt Hegedüs Gyuláé, aki Toheramot adta pompás maszkban és művészetének káprázatos erejével. Góthné Kertész Ella szerepe két jelenetre szorított, de mindegyike diadalát jelentí az ő nagy alakító képességének és a szerzőnek egyaránt. A Vigszínház stílusosságának legszebb momentumait mutatták be a „japánok“ csoportos jeleneteiben.

* A szultán Tíz év előtti idők legnagyobb sikerű és nagy népszerűségű operettjét, A szultán-t adták ma este érdekes reprimul. A közönség nagy érdeklődése igazolta A szultán új életre keltésének helyes ötletét és Verő György színes muzsikája, a valamikor szeltében hosszában énekelte melódiák ma is frissen hatottak. Gondos rendezésben hozták színre A szultán-t és a szereplők olyan dicséretes ambícióval játszottak, mintha most kellene diadalra vinni Verő operettjét. A szultán szerepében Wlassák Vilma produkált kitűnőt. Gyönyörű hangjával ma is teljes hatást ért el és sok tapsból java rész illette Wlassákot. Dióssy Nuszi bájos Roxelane volt és még az előadás végén is kitapsolták. Kacagató basák voltak Leóvy és B. Szabó és elsőrangú eunuch Polgár. A humorról még Benkóné gondoskodott, óriási derűtséget keltve. H. G.

* A Kölcsey-egyesület első felolvasása pénteken délután 5 órakor lesz a városházán. Szöllösi István előadásának a címe: Gondolatok Kozma Andor magyar szimfóniáról. Utána Beregi Sándor Kozma ismertett művéből három szép költeményt ad elő. Farkas Ferenc csevegésének tárgya a Színpadi hatás és színpadi művészet címben foglaltatik. Végül Szabó Ernő dr. Jókai íróasztalán cím alatt fog érdekes esztetikai tárgyat fejtegetni. Akik nyugtatványuk kiváltása után talán tagsági igazolványukat meg nem kapták, a felolvasásig jelentsék levelezőlapon a Kölcsey-egyesület elnökségének. Nem tagok 1 koronáért beléptijegyet válthatnak a felolvasásra.

* Yvonne de Treville. Yvonne de Treville kedden lép fel harmadszor. A művésznő ezuttal Rossini vigoperájában, a Szevillai borbélyban lép fel és Rosinát, egyik legjobb szerepét játssza. Treville a második felvonásban betétet is énekel. A címszerepet B. Szabó József éneкли. A többi főszereplő a következő: Ferrari lovag, Ercolani, Polgár és H. Fekete Aranka. Yvonne de Treville csütörtökön bucsuzik az aradi közönségtől. Ezuttal műsorából hatalmas arányu hangversenyt rendez. A hangversenyben résztvesznek még Ferrari lovag és Ercolani. A zongorakiséretet Csányi Mátyás, a színház ambíciós másodkarnagya látja el.

* Az Aradi „Filharmónia“ Egyesület a nagyvárosokban divó szokás és minta szerint bérletet nyit az 1909—1910-iki évadban rendezendő négy zenekari hangversenyre. A hangversenyek folyó évi november 14. és december 12-én és 1910. évi február 6-án és március 6-án — mindenkor vasárnap délután 5 órakor — tartatnak alant részletezett műsorokkal. A bérleti jegyek a következő kedvezményes áron válthatók a négy hangversenyre Gonda László színházi pénztárosnál: I. rangú hely 20 korona (24 kor. helyett), II. rangú hely 17 kor. (20 kor. helyett), III. rangú hely 14 kor. (16 kor. helyett), IV. rangú hely 10 kor. (12 kor. helyett). November 14. 1. Beethoven: „Fidelio“ nyitány. 2. Schumann: B-dur (tavaszi) szimfónia. 3. Nedbal: Gyermekek jelenetek. 4. Strausz Richard: Bevonulási induló (ujdonság.) December 12. 1. Berlioz: „Római karneval“ nyitány. 2. Solo-szám. 3. Sibelius. „A tuonelai battyu“ szimf. költemény. 4. Weber: Felhívás keringőre. Február 6. 1. Järnefelt: Praludium. 2. Tschajkowsky: VI. Szimfónia (pathétique). 3. Solo-szám. 4. Major J. Gyula: „Balaton“ szimf. költemény. Március 6. 1. Weber: „Oberon“ nyitány. 2. Beethoven: VI. szimfónia (pastorale.) 3. Svendsen: Norvég rhapsodia 4. Wagner: „Tristan“ előjáték és Isolde szerelmi halála. Ezen műsorok igazolják, hogy a filharmónikusok közönségüknek tartalmas művészi élvezetet óhajtának szerezni. Bérlok — tekintve, hogy a filharmónikusok minden anyagi érdek kizárásával rendezik hangversenyeiket — már igen nagy számban jelentkeztek.

* Ünnepi előadások. Holnap, vasárnap délután mérsékelt helyárrak mellett az Aranyvirág operett kerül színre. Este másodsor van műsoron Verő György operettje, A szultán. Hétfőn, mindenszentek napján két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárrak mellett Madách Imre drámai költeményét, Az ember tragédiáját játsszák a már ismert jó szereposztásban. Este Az elvált asszony van műseron.

* Benső viszonyban a muzsával. Zomborban megkezdődött a színi szezon s ez alkalmat ad a kritikusknak annak bevallására, hogy a muzsával benső viszonyban van, ebben a lelkes stílusban: „Már-már ugy volt, hogy ebben az egyetlen műélvezetben sem lesz részünk és az előadói művészet ujságainak megismerésében nem egy évvel, hanem kettővel, sőt talán többel is hátramaradunk. Annál örvendetesebbet tudunk tehát, hogy nem-sokára mégis csak megnyílnak színházunk kapui. Ugy van: „kapu“. Ezt nem nagyzási hóbortból mondom, hanem ezzel is már eleve jelezni akarom a művészet hatalmát és erejét. Amidőn ugyanis az anyagi okok még azt az egy szerény kaput is majdnem becsukták, megjelent a művészet a mérlegelőn és nemcsak azt az egy kaput nyitotta meg, de mellé még kettőt-hármat, melyen a művészet csarnokától fény, öröm és melegség árad, mintegy gyújtópontból, közénk. Az avatlatlanok ezeket a

kapukat vészkiáratnak neveznek, de mi, akik a Muzsával bensőbb viszonyban vagyunk, a fentebbi magyarázatot jelentjük ki hitelesnek."

* Zsurok hekösöntője. Az a diszes zene-album, amelyet Weisz Leó aradi könyvkereskedő hozott forgalomba s amely a legújabb kuplékat és a dallamos zene minden válfaját foglalja magában, még csak néhány napig kapható a cégnél 4 korona 20 fillérért. Aki az albumot beakarja szerezni, az siessen a megrendeléssel. Telefon szám 230.

* Új műsor az Urániában. Vasárnap mutatja be az Uránia színház új műsorát. Valóságos szenzációt fog kelteni ez a műsor, melynek négy olyan kiemelkedő száma van, amilyen fényes látványosságot egy időben régen mutatott be az Uránia. Egy séta Stambulon keresztül a Bosporus-parti paradicsom minden szépségét halomba hordja. A háborgó tengerről készült mozgófénykép olyan látványosság, amelyben csak kevés szárazföldi embernek van része. De mindezen látványosság csak kikapott érdekességek ebből a nagystílusú műsorból, mely a közönség nagy tetszésével fog találkozni. Vasárnap és hétfőn délután 3 órakor kezdődnek az Uránia előadásai. 791

A megtámadott milliomos végrendelet.

Hasura Károly kihallgatása.

Távirati tudósítás.

Arad, október 30

A losonei milliós pör, miután nagy lendülettel indult meg, néhány hónappal ezelőtt, megfeneklett. Azóta, hogy a budapesti ítélőtábla elrendelte Hasura Károlynak, az Osztrák-Magyar-Bank szakértőjének a kihallgatását, a mai napig semmi sem történt. Mint emlékeztetes, Hasura Károly volt az, aki hamisítottan nyilváníttotta a Wohl-féle végrendeletet, azt állítva, hogy a végrendelet cinkográfiai uton készült ecsettel átfestett hamisítvány. Ennek a véleménynek az alapján indul meg a bűnügy.

Az ítélőtábla határozatának megfelelően dr. Szlavek vizsgálóbíró mára idézte meg Hasura Károlyt, hogy eskü alatt meghallgassa az ő szakértői véleményét. A kihallgatáson a feleken kívül jelen volt Gottlieb Tivadar dr. bécsi bírói szakértő. A kihallgatás, amely zárt ajtók mögött folyt német nyelven, kilenc óra után kezdődött, de mivel magának az ügynek az ismertetése több mint egy órán át tartott, csak két óra után fejezte be Hasura a végrendelet ismertetését.

Ezután a vizsgálóbíró több kérdést intézett Hasurához. Megkérdezte tőle, fenntartja-e előbbi szakvéleményét.

— Abban az esetben, válaszolt a szakértő, ha a végrendeletről 1904. évben készült fénykép hiteles, *határozottan meg tudom állapítani a hamisítást.* Ha azonban a fénykép hitelességéhez szó fér, akkor csak azt mondhatom, hogy a kép hamis.

A bíróság megidézte Hajós vizsgálóbírót, aki kijelentette, hogy a fotografálásra nem emlékszik. Az ügyész határozottan állítja, hogy a bűnjelként szereplő fotográfia a vizsgálat idején nem került ki a hatóság kezéből. A bíró és a védők között rövid vita kezdődött, amely után Gaál Jenő dr. arra kérte a bíróságot függeszse fel a szemlést az összes hatósági személyek kihallgatása végett, hogy meglehessen állapítani, hogy a végrendelet fényképe csakugyan nem kerülhetett-e idegen kézbe. A bíró megkérdezte Hasurát, szükségesnek tartja-e ezt.

— Feltétlenül, felelte a szakértő, mert etlől függ a szakvéleményem.

Lengyel Zoltán dr. és Nagy Emil dr. hozzájárultak Gál dr. indítványához. Ekkor a vizsgálóbíró az alapvégrendeletre vonatkozóan tett kérdéseket Hasurához. Ez kijelentette, hogy az alapvégrendeletet alapjában *hamisnak tartja* és a hamisítványt újabb időben újabb hamisításokkal korrigálták. Erről csak akkor nyilatkozhat szakszerűen, ha megkapja az eredeti végrendeletet, Wohl aláírását és Papp Dániel több rendbeli aláírását.

A vizsgálóbíró elrendelte, hogy a kért iratokat adják ki Hasurának. A tárgyalást ekkor elhalasztották.

SPORT.

+ Női tornatanfolyam. Az Aradi Torna-egyesület értesíti a női szakosztály tagjait, hogy a torna-órák a liceumi tornateremben folyó évi november 2-án, jövő kedden megkezdődnek. A torna órák hetenként kétféle és szombaton délután 4-5-ig, csütörtökön pedig 5-6-ig tartatnak meg. A tanfolyamra foglalkozó tagokat a torna-egyesület választmánya vesz fel 6-10 havi időnyire és a tagok kötelezettsége csak azon időre szól. Jelentkezéseket szívesen fogad a torna-órákon Kopp Erzsébet tornatanítónő.

+ Turisták kirándulása Olaszországba. Az aradi turista-egyesület egy nagyszabású tervvel foglalkozik. A jövő évben lesz az egységes Olaszország 50 éves fennállásának jubileuma és az egyesület ezt az ünnepies alkalmat felhasználja, hogy tagjaival Olaszországot megismeresse. A kirándulás 1910. augusztus havára van tervezve és 3 hétig fog tartani. Az egyesület az illetékes körökkel már tárgyalásba bocsátkozott és az eddig nyert jelentékeny kedvezményeket figyelembe véve, bizonyosnak látszik, hogy a kirándulás részvételi díja, melyben az összes költségek foglaltatnak, az öt-hatszáz koronát nem fogja meghaladni, a mi feltűnően kedvező körülmény a részvételre, ha különösen figyelembe vesszük, hogy ezen kirándulást az utazási vállalatok 1400 koronáért vállalják személyenként. A részvételi díj an foglaltatik: A vasut- és hajóköltség II. osztályban, gyors- és express-vonaton. Elhelyezés első rangú szállókban. (Reggeli, ebéd vacsora és lakás). Belépődíjak: muzeumokba, palotákba, templomokba és egyéb látványosságokhoz. Kocsi, villanyos stb. költségek, szállodai borraivalók stb.

A tervezett kirándulás főbb pontjai a következők: Róma, a Vatikán, hol a kirándulók X. Pius pápa ő szentségénél kihallgatáson fogadtatnak. Tivoli, híres vízeséseivel, Nápoly, a Vezuv lávája aól kiásvott Pompei és Herculanium, Sorrento, Papri sziget, a világhírű kékbarlanggal, a tirheni tengeren át a Sromboli tuzhányóval koronázott lipári szigetek között Siciliába. Palermo, Messina, Reggio, Giardini-Taormina. Etna-tuzhányó, Jóni tenger, Villa San-Giovanni és visszafelé a calabriai félszigeten, Nápolyon és Rómán át Florenc, Padua, Venecia, Triest és Miramar. A kirándulásra vonatkozó részletes program november hóban kerül ki a sajtó aól és azt bárkinek kívánatra ingyen küldi meg az egyesület igazgatósága. A társas utazáson nem egyesületi tagok is részt vehetnek és arra már most jelentkezni lehet az egyesület igazgatóságánál. A részvételi díj, úgy mint eddig, ezután is az egyesületi utazási tásarekban gyűjthető össze havi befizetések által. Szóval és írásban minden kérdésre részletes felvilágosítást nyújt az érdeklődőknek az egyesület igazgatósága.

+ Piskii labdarugók Aradon. Az Aradi Atletikai Klubnak ma, vasárnap tartandó football mérkőzése iránt sportkörökben általános érdeklődés nyilatkozik meg. A klub I. csapata helyett a II. csapat fog bemutatkozni. Az ellenfél a Piskii Vasutas Sport Klub csapata. A mérkőzés előtt és a mérkőzés két felideje közti idő alatt érdekes atletikai versenyszámok lesznek, amikor a klubnak még trainingben levő futói és kiváló képességű magasugrója: Neidenbach Emil a klubstandard elérésére tesznek kísérletet. A mérkőzés 3 órakor kezdődik; belépési díj: tribün ülőhely 40 fillér, állóhely 20 fillér.

Intimitások Yvonne de Trevilleről.

Az aradi színbáz világhírű vendége, Yvonne de Treville, a jelenkor egyik legnagyobb koloraturénekesnője művészetével már másodizben hozta lázba az aradi közönséget. A bolyongó fülemile ma itt, holnap amott tűnik fel, Bécsben ép oly sikerrel, mint Londonban és Berlinben és hangjának varázsán kívül egyéniségének végtelen természetes bájával is lebilincseli hallgatóit.

Itteni tartózkodását felhasználta arra is a nagy művész, hogy felkérésre egy bájos aradi ur-asszonyt, Pongrácz Jenőné urnőt felkeresse, hogy meghallgassa csodaszép hangját és énekművészetéről, mely a dilettantizmuson felül áll, véleményt mondjon. Pongráczné urnő, bár kissé elfogódva a híres művész jelenlététől, de nagy biztonsággal énekelte el Treville előtt Philine nagy áriáját a Mignon-ból. Yvonne de Treville, ki egy dilettáns hölgy közepes hanganyagát remélte hallani, elbűvölten ült helyén és az ének végeztével elragadtatással gratulált a leendő művésznőnek.

— Azt hiszem, nemsokára viszontlátom Önt a színpadon, — mondotta. — A hanganyag csodás szép, gyönyörtien énekel Nagysád és a mi fő, feltétlen zenei biztonsággal.

Yvonne de Treville távozása előtt még biztosította a boldogan és szerényen mentegődő ur-asszonyt meggyőződésének igaz voltáról.

Yvonne de Treville 16 éves korában, minden zenei előtanulmány nélkül lépett föl első szerepében New Yorkban. A kisasszony félig amerikai származású ugyanis, amennyiben atyja amerikai, anyja pedig francia nő. Margitot játszotta „Faust” című operában; már első felléptével óriási tetszést aratott és a kényes izlésű amerikai publikum valóssággal tombolt lelkesedésében.

Hosszabb ideig volt azután a brüsszeli belga királyi operaház tagja, majd a párisi Opera Comique-nek volt a primadonnája. Bár itt is érvényesült feltétlen tudása és óriási koloraturája, nem akart tovább megmaradni a nagy műintézet kötelékében, mert úgy látszik amerikai vére a teljes függetlenséget kívánta. Ő nála igazán érvényesül az a mondás, hogy a művész hazája a széles nagy világ. Treville bejárja az egész continenset és mindenütt egyforma lelkesedés, rokonszenv és elismerés fogadja. Oly nagy repertoárral rendelkezik, hogy sohse kénytelen az ismétlés meguntságába esni, hanem mindig újabb és újabb darabok előadásával aratja sikereit. Azonkívül előveszi a régebbi irodalom gyöngyeit, melyek már-már feledésbe mentek. Auber, Gluck, Thomas, Brahms csodaszép dalai az újdonság ingerével hatnak, ha az ő ajkán csendülnek meg.

— Nem birtam sokáig Brüsszelben és Párisban az operánál megmaradni — szolt hozzám. Untattak a sok próbák, melyek többnyire mások miatt tartattak meg, mert én egy-kettőre megtanultam a szerepeimet. Némelyik operából huszonhat zenekari próba is volt. Ezt meguntam. Lelkem a szabadságra és függetlenségre vágyott. Ma Bukarestben, holnap Bécsben vagyok és sohse kellett még tartanom a publikum hidegségétől vagy közönyétől. Különösen Brüsszelben esett nehezemre a működés, mert egy-egy opera betanítását sokszor egy fél évig is elhúzták, bár mondhatom, hogy az ottani operaház nívója elsőrangú, talán épen az alaposág következtében. Mindenfelé eljárak énekelni és hál' Istennek mindenütt elismerésben és kitüntetésben volt részem.

Yvonne de Treville művészi nagysága abban is nyilvánul, hogy nagy elismeréssel és lelkesedéssel nyilatkozik kiválóbb kollégáiról. Így külö-

nösen Kurz Zelmának, a bécsi operaház kiváló énekesnőjének nagy tisztelője.

Kurz Zelma valóban az egyedüli, kivel Yvonne de Treville művészetét össze lehet hasonlítani. Annyi azonban bizonyos, hogy Treville egyéniségében jóval több kecsesség és báj nyilatkozik meg, úgy, hogy a legegyszerűbb dal előadásával is páratlan élvezetet tud nyújtani hallgatóságának.

Az aradi közönségről is nagy elragadtatással nyilatkozott a nagy művész és aradi tartózkodását igen kellemesnek ecsetelte.

Midőn azt kérdeztem tőle, hogy tehetségén kívül mi által gondolja elértek nagy sikereit, így válaszolt:

— Soktól és sokat tanultam, de legszigorubb bírámát magamban találtam. Azt hiszem ennek köszönhetem előrehaladásomat.

Távozásomkor még megkérdeztem a bájos művésznőtől, vajjon igaz-e az a mende-monda, hogy a párisi nagy Opera igazgatója feleségül akarja venni.

Treville meglepetve mesolygott.

— Én nem tudok róla, — szolt nevetve; sokan akartak már feleségül venni.

— Ez csak természetes, — feleltem.

— Különbön nyílt titok, hogy énekművészetemmel tekintélyes vagyont szereztem és sokan talán erre pályáznának.

— Azt hiszem, — szoltam én, — tömérdek azoknak a száma, akik a vagyona nélkül is feleségül vennék! Cs. M.

Kalandos léghajózás.

Egy fiatal leány bravurja.

Távirati tudósítás.

Arad, október 30.

A levegő meghódításáért folyó küzdelemből lassanként kiveszi a maga részét a női nem is. Szerdán szállt fel Páris mellett az első aviatikus nő, De la Roche bárónő, ma pedig egy fiatal francia hölgy bravurjáról jön hír, aki izennégy és fél órai légi ut után Nancyból az Északi Tengeren át Angliába jutott. Az ut sok veszéllyel volt összekötve és nem egyszer jutottak a bátor léghajósok kritikus helyzetbe, végül azonban mégis szerencsésen partot értek.

A merész léghajózásról a következőket jelentik:

Néhány nap előtt Garnier francia léghajós egy fiatal leány Marvingt kisasszony társaságában Nancyban egy léggömbben felszállott, amely kalandokban gazdag ut után végül is Anglia partjaira vitte őket. Marvingt kisasszony, aki rendkívül szép hölgy ezeket beszéli el a merész légi utról:

— Garnier ur először szállt fel léggömbben, én azonban már nyolc utat tettem meg, közöttük négyet északra. En voltam tehát enné az utazásnál a tulajdonképeni léghajós. Nagyon jól voltunk felszerelve mérőeszközökkel, térképekkel és villamos lámpákkal, de élelemmel bizony gyengén voltunk ellátva. Mindössze egy üveg pezsgőnk és néhány sandwichtünk volt. Szerencsére azonban volt egy kávéfőzőkészletünk, úgy hogy az éhenhalástól nem kellett tartanunk.

Minden baj nélkül szálltunk el Metz és Lixenburg felett, mikor is hirtelen emelkedni kezdtünk. Nu közelében már körülbelül 300 méter magasságban voltunk és nemsokára elértük Hollandiát. Minthogy erős északnyugti szelünk volt, elhatároztuk, hogy Anglia felé röpülünk.

Csakhamar elértük az északi tengert. Ekkor erősen kezdett havazni és villámlani. Csurogva lettünk, de ez volt még a kisebb baj. Rémülten vettük észre, hogy mindig mélyebben és mélyebben süllyednek a tenger színe felé. Amit csak lehetett kidobtunk a léggömbből és így sikerült is halálos rettegésben töltött két órai ut után elérnünk az angol partokat. Az utazás tizennégy és fél óráig tartott és 700 kilométert tettünk meg ezen idő alatt. Hogy a leszállás alkalmával majdnem eltört az egyik lábam, ezt számba se veszem.

A szolgabíró ítéle.

Humor az akták között.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30

Egyik szomszédos vármegye szolgabírójával történt meg ez a nem közönségesen humoros eset:

Kihágási eljárást indítottak egy előkelő részvénytársaság ellen, valami vízhasználati ügyből kifolyólag. A részvénytársaság gyárüzemének szennyviz levezetésével csinált valami főbenjáró szabálytalanságot. A társaság ügyvédet bízott meg képviselőjével, még pedig Prekupás Illés dr., aki a kihágási eljárás folyamán a szennyviz ügyében nagy agilitással igyekezett tisztára mosni a gyárat.

Ilyen esetekben, amikor egy részvénytársaságot, — tehát jogi személyt marasztal el valami pénzbírságban a hatóság, a törvény kimondja, hogy a bírságot az illető társaság képviselőjének (igazgatójának stb.) terhére kell kiszabni. Nagy volt tehát a meglepetése Prekupás Illés dr.-nak, amikor egy szép napon ítéletet kap az eljáró szolgabírói hivataltól, amelyben ez mondatik:

X. gyár vétkesnek nyilvánítatik a terhére folyamatba tett kihágási ügyben és ezért a törvény rendelkezése alapján Prekupás Illés dr. mint a gyár képviselője kettőszáz korona pénzbírsággal sújtatik stb. Indokok stb.

A kis közigazgatási gyakorlók, aki által „megfogalmaztatott” az ítélet, úgy magyarázta a törvényt, hogy a pénzbírságot az illető társaság perbeli képviselőjére, az ügyvédre kell kironni. Prekupás dr. humorosan fogta fel a dolgot és egy felebbezést nyújtott be a szolgabírói hivatalhoz, amely így kezdődött:

Az ítélet, — mint emeletes számárság — megfélebbeztetik. Következett a felebbezés indokolása, amelyben Prekupás dr. a gyáradat egész özönével lepte el az eljáró szolgabírót. Természetes, hogy az illető szolgabíró jogi tudását sem emelte valami elérhetetlen magaslatra. Ebből azután újabb kalamitás keletkezett. A szolgabíró megharagudott az ironikus hangú felebbezésért és most már az eljáró bíróval szemben tanúsított tiszteletlenség miatt, újabb kettőszáz korona pénzbüntetésre ítélte Prekupás drt.

Az ügyvéd most már mulatott is, boszankodott is a dolgon. Apellált egész a közigazgatási bíróságig, ahol azután mindkét bírói rendelkezést megsemmisítették.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatali éshirdetési osztály — 151

Megbüntetett magyar tábornok.

Az őszi hadgyakorlatok titka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

Olyan esetről értesülünk, amely azt bizonyítja, hogy a hadvezetőség sohasem örül annak, ha a nagy hadgyakorlatokon, e próbaháborúkban a magyar katonai zseni lefózi a közhadsereg vezénylő tábornokait.

Egy kassai ujság közli, hogy a novemberi előléptetéseken Rónay Horváth Jenő székesfejérvári és Lóskay Gábor kassai honvédkerületi parancsnokokat miért cserélte ki a legfőbb hadur: mert Lóskaynak az a bűne, hogy a legutóbbi hadgyakorlatokon magyar legényeivel megvert egy osztrák generális. Érdeklődtek a nevezetes próbaháború részletei iránt s egy résztvevője ezeket adta elő:

— Szeptember 18-án, kora hajnalban szitáló eső tette kellemetlenné korai fölkelésünket. Az egész honvéd kerület, amely Legenye-Mihályi és környékén volt beszállásolva, az előző napi kerületi parancs szerint ötkor reggel indulásra készen várta a további parancsot. Az eső miatt azonban, vagy más egyéb ok miatt egyre később az indulás. Már javában tarokkoltunk — 7 órakor reggel — egy tisztí étkezőnek előléptetett pajtában, mikor Lóskay Gábor altábornagy, az északi féljelvényes parancsnoka riadót fuvatott s megindultunk.

Legenye-Mihályi és Velejte irányában húzódó dombgerincen foglaltunk állást, ott helyezték el a honvédséghez beosztott tüzérséget is s ott vártunk. Még ezredesünk sem tudta megmondani délelőtt 11 órakor sem, hogy mi lesz. Délben végre megtudtuk, hogy az ellenség Nagy-Szalánc felé nyomul előre, nekünk is az volna a feladatunk, hogy előre nyomuljunk és valahol Töketeres környékén jussunk érintkezésbe az ellenséggel s megvívjuk az ütközetet. Lóskay Gábor altábornagy gondolt egyet s nem ereszkedett le a dombokról, hanem bevárta, hogy az ellenség jöjjön le Töketeresből délre s hagyja el azt az előnyös terepalkotta biztos állást, amelynek birtokában igen előnyösen operálhatna a honvédség ellen.

A szemben levő közös hadtestet az idén, okulva a tavalyi példán, amikor az összes VI. hadtesthez tartozó honvédség együtt működött és csufosan megverte a közös generálisok hadtestét, úgy állították össze, hogy a honvédkerület egyikét áttették a közösköz. A mi hadtestünk legszélső jobbszárnyán, a már említett dombon feküdt Lóskay honvédkerülete. Hírszerző lovasságunk, kerékpárosaink, gyalogos járőrjeink este 6 órakor hozták hírvül, hogy az ellenség közvetlenül a Töketeres fölött elnyúló pompás védelmi állást elhagyta és jön előre Legenye felé; Lóskay erre kifejtette harcprogramját.

Szerinte az ellenség a folytonos előrenyomulásban sehol sem találva ellentállást, ime lejött a nagyszalánci fensikről és belénk szállad, most már este van s még mielőtt rendbe jöhetne az ellenség balszárnya és az érintkezést helyreállíthatná a középpel és a jobb szárnyval, leszáll az éj. Holnap hajnalban támadunk. Így is történt. A 14-ikére virradó éjjelt künn töltöttük a hideg éjszakában, a szabadban. A legénység 16 órai étlen-szomjan való várakozás után este nyolc órakor kapott enni; a tisztek sem ettek este nyolcig semmit.

Alig hajnalodott, neki indultunk s a mi ezután történt, valóban hihetetlen. Lóskay számítása teljesen bevált; az ellenség balszárnya reggel három órától délután négy

óráig a legrendetlenebb hátrálással menekült előlünk. Ez a hátrálás magával rántotta a közepet, a jobb szárnyat s Lóskay altábornagy teljesen tönkre verte az ellenségét. A legénység, a tisztek féktelen harci lázban oly fáradhatatlanul nyomultak állásról-állásra előre, hogy a vezető, tábornokok nem győztek elragadtatásuknak kifejezést adni.

Reggel három órától délután négy óráig ismét élen-szomjan Legenye-Mihálytól a nagyszalánci fensíkig megállás nélkül hajtottuk magunk előtt az ellenséget, amely komoly esetben egy szálig elveszett volna. Délután négy órakor megállást parancsoltak Lóskaynak s este kilenc órakor még szállingóztak a Nagyszaláncba vezető uton szétszórt ellenséges csapatok. A honvédség ismét a szabadban éjjelezett s másnap délelőtt tíz óra körül vége volt az őszi hadgyakorlatnak.

A megbeszélésnél Albori tábornok azt mondta, hogy megmondja őfelségének, a legfőbb hadurnak, hogy a VI. hadtest teljesen harcra kész állapotban van.

Ugy látszik ez a dicséret volt az oka, hogy Lóskay a székesfehérváriakhoz került, talán vagy azért, hogy hozza ezt a honvédkerület is olyan harcra kész állapotba, vagy mert szegyet hozott a dédelgetett közösök fejére.

HIREK.

Lujza gyűrűje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30

Egyre lejjebb, alább sülyed a szenzációkban is Lujza hercegnő. A legutóbbi, amely a nevével kapcsolatban áll, már igazán nem illik a hercegi ranghoz, amelyet egyébként se kimélt.

A legújabb ügy, amelyet táviratban jelentenek, két évre nyulik vissza, színhelye Bécs, Páris és Budapest. Két évvel ezelőtt egy este Lujza hercegnő a Sacher-szálló fényes éttermében ült Mattasich-Koglevich társaságában. A terem zsúfolva volt előkelő társasággal. Lujza kíséreléssel beszélgetett, mikor figyelni kezdte egy pompás briliáns gyűrű csillogása kötötte le. Ez a gyűrű egy idegen ur ujján ragyogott, aki a hercegnő melletti asztalnál ült. A hercegnő egy ideig nézte a gyűrűt, aztán titkárához fordult és odaküldte az urhoz azzal, hogy neki a gyűrű nagyon tetszik, nem volna-e hajlandó neki eladni. A titkar átadta az üzenetet; az idegen ur roppant meglepődött, egy ideig töprengett, aztán kijelentette, hogy a hercegnő kedvéért kész megválni a gyűrűjétől. Az arat 2000 koronában állapították meg. Az idegen ur at is adta a gyűrűt, de pénzt nem kapott. Meghagyták neki, hogy másnap jöjjön fel, majd kifizetik. Az idegen fel is ment, de se másnap se harmadnap nem kapott egy fillért se.

Néhány nap múlva Lujza elutazott Párisba. A Sacher-beli ur is vonatra ült és utána utazott. Párisban már erősebben lépett fel, hangosabban kezdett beszélni, kijelentette, hogy skandalumot csinál, ha nem kap pénzt, vagy gyűrűt. Lujzáék megijedtek és egy váltóval elégitették ki a türelmetlen idegent. A váltót azonban a lejáratkor se váltották be, mire a dühös idegen ma megbízást adott Mandula Izidor dr. budapesti ügyvédnek a váltó beperlééré.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a kettős-ünnep miatt szerdán reggel jelenik meg.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentés szerint a hó 31-én az időjárás változás nem várható.

— Halottak napja. Hétfőn kiköltözik az élet a halottak közé. Népvándorlásban megy ki a város a sirokhoz, hogy kegyeletének, a halottak iránt való szeretetének virággal, örökzölddel, mécesessel kifejezést adjon. Az aradi temetőnek is nagy napja ez. A testületek közül, a melyek kivonulnak, bizonyára az öreg honvédek csoportja a legérdekesebb, a mely a névtelen hősrőnek, Vécsey tábornoknak és Lenkei ezredesnek sírja előtt ad tiszteletet.

Az Aradi Tornaegyesület nemrég elhunyt művezetője, Nagy Sándor sírjára viszkoszorút; az egyesület tagjai november 1-én délután három órakor, a Fehér Kereszt szálló előtt találkoznak.

Az aradi ujságírók a felső-temetőben nyugvó kartársaik: Hrabovszky Lajos és Gily Ede sírjára szánt koszorút az aradi ujságírók segítő alapja javára váltják meg.

— Fehértemplom a trónörököséhez. Fehértemplomról írják, hogy a város képviselőtestülete tegnapelőtt elhatározta, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös főherceg nevéhez üdvözlő feliratot intéz, abból az alkalomból, hogy a király rangemelésben részesítette.

— Női tanonciskolák. A vallás és közoktatásügyi miniszter fontos reformot akar Aradon megkezdeni. A leánytanoncok megfelelő oktatásának erkölcsi és gyakorlati hasznára való tekintettel hajlandó anyagi támogatást nyújtani egy, Aradon szervezendő leánytanonciskolához. Megbizta ezért Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelőt, hogy kezdje meg az erre vonatkozó tárgyalásokat a várossal. A tanfelügyelő erről értesítette a polgármestert, aki Kovács Vince tanácsnokot hívta fel véleményadásra.

— Házasságok. Fényes esküvő volt ma délután Aradon. Széll Lajos dr. törvényszéki jegyző, Széll Ernő posta- és távirat-felügyelő kiváló tehetségű fia vezette oltárhoz Kabdebó Jozefin kisasszonyt, Kabdebó János dr. főorvos bájos leányát. A polgári esketés délelőtt 11 órakor, az egyházi fél 12-kor volt a minorita templomban. Tanúk voltak Kabdebó Gergely és Széll István. Koszorus párok voltak: Kabdebó Elemér és Széll Edit, Kabdebó György dr. és Széll Ilonka, Gergely László és Széll Hajnalka. A fiatal pár délután nászutra utazott.

Szabó István dr. közjegyző helyettes, az aradi előkelő társaságok szimpatikus tagja ma esküdött örök hűséget Novotny Enmának, özv. Novotny Lajosné kedves leányának.

Az igazgató butorai. Szokatlan jelenet történt ma délután az aradi vasúti állomáson. Jónás Sándor, az aradi gőztéglagyár r. t. igazgatója már régebben elköltözött Aradról ama differenciák miatt, amelyek közte és a részvénytársaság között fölmerültek. A butorait azonban csak ma szállította föl Budapestre. Ez az elszállítás nem történt meg minden kalamitás nélkül. Jónás butorait ugyanis 110 korona és járulékaik erejéig bíróság lefoglaltatta Karpelesz Zsigmond aradi férfitörvényszabó, akinek jogi képviselője, Bonts Károly dr. ügyvéd tudomást szerzett a butorok elszállításának előkészületeiről. Előbb szóbeli kérelemmel fordult a rendőrséghez karhatalom kirendeléséért, hogy a tárgyak elszállítását megakadályozza. Miután szóbeli kérelmére megtagadták ezt, írásos folyamodványt fordult a hatósághoz rendőrkért. Erre megkapta a kívánt karhatalmat és azzal a vasúthoz ment. Ott azonban nem tartotta vissza a butorokat, mert föladóként nem Jónás, hanem Borsodi Ármán aradi (Nádor-utca 26. sz. a.) lakos szerepelt. A rendőri asszisztenciának megvolt mégis az a haszna, hogy Jónás az állomásnál elutazása előtt a hitelzőjének kifizetett száz koronát.

— Az adóvégrehajtás szigorítása. A pénzügyminiszter az aratási munkák befejezte után minden esztendőben rendeletekben szokta figyelmeztetni a pénzügyigazgatóságokat az adóvégrehajtásoknál követendő elvek felől. Az idén később érkezett a rendelet, de annál szigorubb. Mint értesülünk, Róka József kir. tanácsos, pénzügyigazgató a napokban juttatta el a városhoz a rendeletet, melynek kemény intézkedései az adóhivatalban is feltűnést keltettek. Különösen az a határozott parancs fog sok panaszra és keserűségre okot szolgáltatni, mely meghagyja, hogy a lefoglalt ingóságok a féltől elviendők és rövid uton elárverezendők.

— Frankl Móríc új produkciója. Jó ideje mult, hogy az orfeumok deszkáiról letűnt, de még ma is élénk emlékezetében van a közönségnek Frankl Móríc, a fejszámoló csodaitju. Annak idején a legbámulatosabb számoló technikai bravurokat végezte: hétjegyű számokat szorzott hétjegyű számokkal, osztott, gyököt vont, hatványozott. Most arról jön hír, hogy Frankl könyv nélkül megtanulja Budapest, Bécs és Páris valamennyi telefonszámát vállalkozik arra, hogy a három világ város bármelvik telefon-előfizetőjének a számát kivágja. Frankl Móríc reméli, hogy ez a produkció érdekelni fogja a publikumot.

— A nagyváradi jogakadémia botránya. A nagyváradi kir. katolikus jogakadémia igazgatója, Bozóky Alajos most a következő nyilatkozatot teszi közzé a jogakadémia minapi botránya ügyében: Az ifjusági ülést mulhatatlanul föl kellett oszlatni, mert az alapszabályok értelmében minden kérdés az aktuális politika köréből az olvasó kör vitaközösséiből ki van zárva. Az elnöknek, midőn a tárgysorozatot látalmazás végett elem terjesztette, világosan megmondottam, hogy rögtön az ülés megnyitása után, az első tárgy felett napirendre kell térni, azonban a kör ennek dacára tárgyalatni kívánta s legelőször határozni afölött, hogy csakugyan a nem tárgyalható kérdések közé tartozik-e a Ferrer-ügy? tehát felülbírálni kívánta az én igazgatói betiltó rendeletemet. S erről csak másnap értesültem, midőn az egyik tanár az előadását akarta megtartani és az ifjusági közgyűlést találta a teremben. Ezt az elhalasztást másnapra is tudtomra kellett volna adnia az elnöknek s rögtön megkérdeztem volna, hogy teljesítette-e meghagyásomat a tárgysorozat első pontját illetőleg? Igenis bementem tehát a gyűlésbe, kérdeztem az elnöktől, mit tárgyalnak az urak s arra a feleletre, hogy a Ferrer-ügyet, legott kijelentettem, hogy vagy vegyék le a napirendről, vagy föloszlatom a gyűlést. S mivel nem akarták levenni a napirendről, tehát föloszlatom s illetőleg felhívtam az elnököt, hogy oszlassa föl. Ő pedig csak fölfüggeszteni akarta, amibe én bel nem egyeztem. Ez a száraz tényállás, a többi fantasztikus cikornya. — Ez az igazgató nyilatkozata. Már most igazán jó volna megkérdezni az igazgató urtól, miért tartozik a barcelónai vértanu ügye az aktuális politikai kérdések közé?

— A tisztviselők új fizetési tervezete. Megirtuk, hogy a fizetésrendezési tervezet új alapelvei közül már arra nézve körülbelül megállapodás történt, hogy a rendőrség és tűzoltóság illetményeinek szabályozását teljesen önállóan, a tervezetből kikapcsolva, a fokozatba és osztályokba sorozás elejtésével oldják meg. Szerdán délután tartja első ülését a szervező bizottság, amelyen az alapelveket, a tervezet átdolgozásánál figyelembe veendő szempontokat tárgyalják. A leglényegesebb javítás az lesz — mint értesülünk, — hogy az osztályba és fokozatba sorozásnál nem — mint eddig — a városnál eltöltött, hanem állásban eltöltött szolgálati időt kell számításba venni.

— Eltűnt elmebajos Zsulyevics Géza zombori főszolgabíró bejelentette, hogy őcsce, Zsulyevics Zoltán dr. eltűnt Wesselényi-utai lakásáról. A főszolgabíró azt hiszi, hogy őcsce, elmebajos és féltő, hogy kárt tesz magában vagy másban.

— Az árvaház sorsa. Évek óta vajudó kérdés: vajjon mivel lehetne olcsóbbá tenni az árvaházban nevelt gyermekek ellátását. Sok tanulmányozás közben a leglehetősebb eszmék vetődtek fel és már arról is gondolkodtak, hogy az árvaházat bezárják, felső leányiskolát csinálnak belőle. Erős ellentálláson megtörtött ez a tervezet, de azért a törvényhatóság most sem tudja, miként csökkentse az árvaház költségét. Az bizonyos, hogy a céljának meg nem felelő luksussal kezelik a mai rendszer mellett az intézetet, mely azért is válik napról-napra drágábbá, mert elnéptelenedik. Az állami menhely igen sok gyermeket elvont az árvaházról. A tanács mai ülésén két javaslatot is kapott a kérdés megoldására. A főkapitány azt javasolja, hogy szüntessék be az intézetet, a gyermekeket pedig adják át családoknak nevelésbe, mint azt a menhely teszi, az árvaház igazgató választmánya ezzel ellentétben a benépesítést ajánlja és azt mondja beadványában, hogy ma azért drága a gyermekek ellátása, mert nincs meg a kellő szám, amely a tömegháztartáshoz szükséges. Legalább nyolcvan árva betelepítését hozza javaslatba a deficit csökkentésére. A tanács a polgármesternek adta ki az ügyet határozathozatal céljából.

— Csak egy virágszál! Az első boros, hűvös őszi napon megszólal a társadalom lelkiismerete. „Csak egy virágszál” kér a halottaktól — a halál jegyeseinek. A népbetegség, a sorvasztó tüdővész ezerszámra szedi áldozatait szerte az országban és a halálozások száma ahelyett, hogy csökkenne, mindinkább nagyobbodik, mert nincs rá mód, hiányzik az anyagi erő, hogy ezeket a szerencsétlen embereket a haláltól megmentésük. Százával sereglenek ajtónk elő és vértelen ajkukon megindító esdekkel könyörögnek az életért és fuldokolva tör ki keblükből az élet után való sóvárgás. Közük több gyermekkel megáldott apák, anyák kéri, hogy segítsük életükben, gyógyítsuk a szanatóriumokban. És a társadalom csak úgy tudja a halál jegyeseinek ezt a kérelmét teljesíteni, ha — mint a múltban, — ezer meg ezer jószív ajánlja fel a halottak napja alkalmával a maga virágszálát a szegény tüdőbetegek megmentésére. A halottak napján csaknem mindenki elmegy a temetőbe, hogy felkeresse hozzátartozóinak a sírját és ha minden síron egy virágszállal kevesebb lesz, ha minden síron egy mécsessel kevesebb ég, e hiányzó virágszállból, e mécsvilágból pislog fel egy halálkó lélek és árvák, özvegyek bánatkönnyei örömkönnyekké válnak. Az aradi temetőben vasárnap, hétfőn és kedden gyűjtenek áldozatkész urinók a gyulai József főherceg-szanatórium részére. A temetőben urnákat állítanak fel az adományok befogadására. Azok, akik akár betegség, vagy akadályoztatás miatt nem mehetnek ki a temetőbe, adományukat eljuttathatják szerkesztőségünkbe is, vagy a mozgalom vezetőjéhez, dr. Mülek Lajosné urnához. Eddig adakoztak: Hirschl Zsigmond 1 korona, Katholikus Autonóm Kör 15 kor., Neuman Dánielné 10 korona.

— Házvétel. Az Eötvös-utcai *Bisztriczky* házat és az ahhoz tartozó telket megvette *Klein József* aradi jelzálog-ügynök 48.000 koronaért.

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgy-közönség b. figyelmét felhívni az újonnan érkezett kezdett és kész

Kézimunkarakaktárunkra,

valamint mindenféle rövidáru és női divát különlegességeinkre.

— Kifosztott pénzeslevél. A fiumei rendőrség a spalatói kerületi törvényszék megkeresésére napok óta bonyolult ügyben folytat nyomozást. Az érdekes bűnügyről a következő tudósítás számol be:

Évtizedekkel ezelőtt egy *Csurin* nevű dalmáciai gđinji illetőségű szegény napszámos Ausztráliába hajózott, hogy ott szorgalmas munkával vagyont szerezzen s leküzdhetetlen pénzvágyát, amely szegény hazájában csak kinozta, ott, a messze világgrészen kielégíthesse. Párádozását siker koronázta, mert az exotikus vidéken napról-napra gazdagodott s már igen nagy vagyon felett rendelkezik. Sziklás otthonából kopottas öltözékén kívül csak nagy vallásosságát vitte magával s szerencsés óráiban sem feledkezett meg Istenről, akinek oly sok jó köszönhetett. Mindig örömmel emlékezett meg az *Isola di Lesinan* levő szülőföldjéről, Gđinjáról s évről-évre kisebb-nagyobb összeget küldött az ottani lelkészi hivatalnak a kis templom céljára, nemrég azonban az öreg lekipásztor, aki az idegenbeszakkadt *Csurin* ismerte, meghalt s helyét egy fiatal plébános foglalta el, aki szerette volna a templomot restaurálni. Minthogy neki is tudomása volt az elmaradhatatlan pénzküldeményekről, ud'arias levelet intézett az ausztráliai milliomoshoz, akit arra kért, hogy kivételesen nagyobb összeget küldjön, mert a kopottas falusi parochiát és templomot óhajtaná kicsinosítani. A fiatal pap nem is csalódott, mert egy napon ajánlott levél érkezett az ausztráliai *Port-Adelaidd* a parochiára. Nagy volt azonban a plébános csalódása, amikor a várt bankjegyek vagy más értékpapir helyett, a fiumei papirgyárból származó fehér írópapírt talált benne. Ijedten sietett a spalatói hatóságokhoz s a spalatói törvényszék feljelentése alapján el is rendelte a vizsgálatot. A törvényszék mindenekelőtt a fiumei rendőrséghez fordult, átküldve bűnjelként a levelet is. A levél hátlapján látható az ügyetlen kéz munkája, mert a tettes rosszul ragasztotta le s vörös ceruzával nagy keresztet is rajzolt a levél hátsó oldalára. A rendőrség azonnal értesítette az összes fiumei bankokat és pénzügyi eteket, hogyha valaki londoni vagy ausztráliai váltót, vagy bankutalványt mutatna fel beváltásra, rögtön adják hírül. Nyomozás közben *Rosenberg* rendőrtiszt, akinek a bonyolult ügyet kifosztották, megállapította, hogy október 17., 18. és 19-én, még a spalatói megkeresés ideérézése előtt Fiumében tartózkodott *Viskovic Iván*, aki a gđinji postamester atyja s innen ismeretlen helyre utazott. Ugy a fiumei rendőrség, mint a spalatói törvényszék ugya is azt hiszik, hogy az ajánlott levelet a gđinji postahivatalban fosztották ki. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a rejtélyes eset kiderítésére s hiszi, hogy rövidesen kézrekeríti a gđinji templom megkárosítóját.

— *Odillon Helén* házassága. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A budapesti kir. törvényszék ma érvénytelennek mondotta ki *Odillon Helén* és *Pessits Béla* házasságát. Az indoklás az, hogy *Odillon Helénnek Girardi* színészszel kötött első házassága még érvényes. A bíróság a felek egyikét se mondotta ki bűnösnek, *Pessitset* azért, mert magyar állampolgár letére azt hirdette, hogy a házassága érvényes a magyar törvény értelmében, *Odillon* pedig gondnokság alatt áll, ennél fogva nem tudja megbírálni cselekedeteinek következményeit.

— *Lóvasutj* járatok a temetőbe. Mindenszentek napján, november hó 1-én a lóvasut külön kocsikat járat az indóházról a temetőig és vissza. Egy-egy menetnek 10 fillér a viteldija. 4091

Nagy raktár: női, férfi- és gyermekszövedtárunkban, ugymint:

hariszoja, keztyü, valódi Bengerefele trickó-ingek és nadrágok.

Nagy választék: **gyermek-ruhákban, karokül téli kabát, fejkötő és sapkákn**, melyek a legolcsóbb árban kaphatók. 4058

— *Ito* márkí meggyilkoltatása. Párisból táviratozzák: Az ifju *Ito* herceg kijelentette a *Figaro* egyik tudósítója előtt, hogy az a hír, mely szerint atyjának megbízatása volt, hogy fontos tárgyalásokat folytasson *Kokowcew* pénzügyminiszterrel, ebben a formában nem felel meg a valóságnak. Atyja csupán informálódás céljából ment *Karbinba*. A tárgyalások, ha rájuk került volna a sor, később indultak volna meg.

— *Sári, a kabaré hölgy*. Szegedről írják: A Szeged-állomás őrségének feltűnt, hogy egy viharviselt külsejű hölgy izgatottan sétál a peronon. Igazolásra szállították föl, mire a hölgy megvető rövidséggel felelte:

— Művész nő vagyok.

— Milyen művész nő?

— Színművész nő.

— A neve?

— Hát nem tudja? *Barátosi Sári*.

— Okmányai?

— Nincsenek.

— Mégis, valami?

— Igen, valami van.

Ezzel kihuzott egy könyvet.

— Hisz ez *cselédkönyv*, — vélte a rendőr.

— Volt. Azaz, hogy most is az, de én már nem vagyok cseléd.

A rendőr lapozni kezdett a könyvecskében s abban a rovatban, ahol az alkalmaztatás szokott megjelölve lenni, kaparást vett észre. A kaparáson pedig elmosódott írással ez állt:

Foglalkozása: színművész nő.

A rendőr a hölgyet minden tiltakozása ellenére bekísérte a városházára s a kihágási bíró elé állította. A művész nő itt is tiltakozott a bárbar eljárás ellen s kijelentette, hogy a miniszterhez fordul panaszval, ha nem bocsátják rögtön szabadon. A bíró figyelmeztette, hogy azonnal elengedi, ha igazolni tudja magát.

— Mondtam már, hogy művész nő vagyok.

— Melyik társulatnál?

— Most egyiknél sem. Fölbontottam a szerződést. Eddig *Kárpáti Adolf* igazgatónál működtem *Szarva-on*.

— És miért bontotta föl a szerződését?

— Mert nagyon ünnepeit a közönség.

A kihágási bíró nagyot bámult. Még olyan művésznőt sem látott, a ki az ünneptés elől szökik meg. Nem is késett e fölötti csodálkozásának kifejezést adni, mire a leány elárulta, hogy az *ünneplés abból állt, hogy reggelig kellett a férfivendégeknek előadást tartania*. A későbbi vallatás során kitént az is, hogy *Sári* nem annyira színész nő volt, mint inkább egy zugkabarétá-sulat tagja. *Kárpáti* volt kardalos igazgatta a kis de vegyes társulatot, a melynek tagjai rendszerint *varró és cseléd-leányokból kerültek ki*. *Férfitaggja* a kabarévállalatnak a direktoron kívül egy sem volt. A hölgyeknek sem a színpadon, mint inkább a fehér asztaloknál kellett művészkedniök. A derék igazgató kényszerítette a háló-jába került lányokat, hogy a vendégekkel dözöljenek s lehetőleg fosszak ki őket. A pénzt azonban, a mit a lányok az urakról elvettek, az utolsó krajcárig elszedte. Állítólag ebbe az éltmódba unt bele *Sári* s ezért szökött meg. Azt állítja, hogy a cselédkönyvét is az igazgató hamisította meg. Elhitette vele, hogy neki joga van a hivatalos könyvben is javítani. A kihágási bíró nem hitt a leány vallomá-ában s ezért árt a szarvasi rendőrséghez, hogy puhatolja ki, miért szökött meg onnan a valószínűleg közismert s népszerű *Sári*. *Sári*, míg a váasz megérkezik, a rendőrség védelme alatt marad.

— *Kossak* esász. és kir. udv. és kamara főnképész műterme. *Weitzer János*-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

Weisz és Benjámín

kézimunka és rövidáru üzlet

Arad, *Andrássy-tér* 22. szám.

Helyi telefon 635. Vidéki telefon 635.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és olcsón eszközöletnek.

Pénzt

1743

jelzalog, amortisatio és váltó
fedezetre földbirtokra és vá-
rosi bérházakra legelőnyö-
* * * sebben közvetít * *

Szücs F. Vilmos
Aradon, Karolina-uta 8.
sz. saját ház a fiók posta-
* * * mellett. * *

— Az aktatolvaj csinyjei. Budapestről táv-
iratozzák: Az elmúlt éjjel éjfél után a rendőr-
ség központi ügyeletén maga jelentkezett Fe-
kete György volt adófelügyelő napidijas,
aki, mint ezt már megirtuk, a vámházban né-
hány adóaktát ellopt és Ramaszeder Lipót
ügynöktől néhány koronát kicsalt. Fekete az-
óta, hogy a lapokban olvasta, hogy az adófel-
ügyelő ellen feljelentést tett, nem mert a
lakására menni, állandóan kóborolt és végre is
maga jelentkezett. Az aktákat, melyeket magá-
val vitt, visszahozta. Letartóztatták. A tolvaj
napidijasról egyéb dolgok is kiderültek. Ma két
utcai leány jelentkezett a főkapitányságon és
elmondották, hogy őket is becsapta az állítóla-
gos Székely dr. Elhitette velük, hogy jó csa-
ládból való, gazdag fiu és zálogcédulákat csalt
ki tőlük azzal, hogy majd kiváltja ékszerüket. A
leányok léprementek, odaadták neki a cédulákat,
de azóta se Székely drt, se az ékszereket nem
látták. A furfangos szélhámos egy másik csiny-
jéről is lehullt ma a lepel. Egy B. Juliska
nevű leány jelentkezett a rendőrségen és egy
mulatságos tartalmú szerződést deponált, ame-
lyet Fekete-György készített az 6 javára. Az
érdekes szerződés többek között azt tartalmazza,
hogy tuznádi Székely György dr. ügyvédjelölt
és B. Juliska közös háztartásra szerződnek.
B. Juliska hitvesi hűséggel tartozik Székely
dr.-nak, minek fejében ez a leány javára
50000 koronát köt le Thököly-ut 2. sz. ingat-
lanára. Természetesen ehhez az ingatlanhoz Fe-
ketének semmi köze. A szerződés szerint élvezi
Juliska a törvényes hitves összes jogait és gya-
korolja kötelelességeit, viszont Székely dr. feljo-
gosítja őt nevének viselésére. B. Juliska más
módon és mástól nem lehet viselő, amiről
gondoskodni tartozik. Egyben átadja ékszereit
Székely dr.-nak, aki viszont deponálja nála az
ingatlanra vonatkozó engedmény aktát. B. Ju-
liskának nagyon imponált ez az akta, amiből
természetesen egy szót se értett és híven telje-
sítette a hitves kötelelességeit. Az ékszereket
azonban nem kapta vissza és most, hogy Fekete
panamai napfényre kerültek, a leány megijedt
és megtette feljelentését.

— Birtokcsere. Aradon az elmúlt hét fo-
lyamán a következő birtokcserek történtek:
Brunner Lajos eladja az aradi 4034. számú
tjkvben felvett Flórián-utca 60) számú házat
59.000 koronáért Boros Lipót és nejének. —
Özv. Farkas Nándorné és Farkas Andor eladják
az aradi 3483. számú tjkvben felvett Varjassy
József-utca 2. számú házat 30.000 koronáért
özv. Werner Dánielnének. — Schubert Péterné
és tulajdonostársai eladják az aradi 2027.
számú tjkvben felvett P. Választó-utca 35.
számú házat 4900 koronáért Kiss András és
nejének. — Kapotsy Emilné eladja az aradi
6313. számú tjkvben felvett Virág-utca 17.
számú házat 4600 koronáért Sisak Józsefnek. —
Czukur László eladja az aradi 4739. számú
tjkvben felvett Kosár-utca 43. számú házat 6000
koronáért Riszterer Antal és nejének.

— A hattyuszappan (Schicht szilárd káli-
szappana) egyedüli hibája az, hogy túlságosan
jó és túlságosan kiadós. Senki sem akarja el-
hinni, hogy a hattyuszappannal való egyszeri
átvonás, más szappannal való 3-4-szeri átvo-
nást pótolja. Ha a szappannal takarékoskodni
akarunk, nem szabad azt vízben hagyni. Mint-
hogy a hattyuszappannak hideg vízben is teljes
a hatása s eszerint a hideg vízben is könnyen
oldódik, használatánál kettős elővigyázatosság
ajánlatos. Észszerű használatnál azonban, a
hattyuszappan mindenestre nemcsak a legjobb,
hanem a legolcsóbb szappannak is bizonyul.

— Halalozások, házasságok. Az aradi anya-
könyvi hivatalban október 30 án a következő ha-
lалozásokat jelentették be és házasságokat kötöt-
ték: *Meghalt:* Virágh Emánuel 67 éves asztalos-
segéd, özv. Kovács Mátyásné 64 éves magánzónó,
Szecskár András 46 éves napszámos. *Házasságot*
kötött: Szakolczay Sándor vármegyei hivatalnok
Jakóts Máriaival, Bajlodi Árpád hivataloszolga Makra
Klárával.

— Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-pa-
lotában Széchényi-utcai oldalon megnyitottam.
Szíves pártfogást kérek. Tisztelettel Schwarz
Zsigmond. 3811

— Menyasszonyi kelengyék szolid, szakavatott
kivitelben legelőnyösebben beszerezhetők Heim J.
cégnél Arad, gróf Nádasdy palota, Szabadság-
tér 20. 3407

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhív-
juk a Kelemen-féle legideálisabb Mágnes-crém
szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kele-
men gyógyszerésznél, Berzova kapható. 4077

— Szabó féle pármái ibolya szappan a szap-
panok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőr-
pubitító üjtő hatása olyan, hogy egyetlen kül-
földi szappan sem vers nyezhet vele. Ha iga-
zán finom szappannal akar mozdani, felesleges,
hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy da-
rab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla
pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Ara-
don Vojtek és Weisz, Házsu Nesztor és He-
gedüs Gyula cégeknel. 3943

— Ungváry József szőlőtelepén és gyü-
mölcsefa-iskolájában. Cegléd, (Pestmegye) ez év
őszén nagyobb mennyiségű (800—350 ezer drb.)
nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1—5
éves példányokban a következőkből: körte,
alma, szilva, őszibarack, cseresznye, meggy,
eper, savanyu szeder, bi-s. lasponya, mandula,
dió, füge, pászmete, ribizke, málna, földi eper,
ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, piranis-
eper, gömb-akác, piramis-akác stb. csemeték.
Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek
40 50 kor. Ugyanek igen nagy mennyiség-
ben kaphatók 1—3 éves magcsemeték; ezek
árai erősségük szerint 100 drb. 80 krtól 1 frt
80 krig. 1000 drb. 7 frttől 17 frtig. Gleditschia
triacanthos és akác, áthatlan sövény készítésére
igen alkalmas 1—3 évesek, igen nagy készlet.
Ennek ára 1000 drb. 1 frt 50 krtól 5 frtig.
Sorfának használható akác 200—220 cm. ma-
gas 1 drb. 20 kr. 100 drb. 18 frt, 1000 drb.
170 frt Háromszor permetezett, szokványminő-
ségű bor- és csemegeszőlővessző, teljesen be-
érett, sima 1000 drb. 4 frttől 7 forintig, gyö-
keres 20 forinttól 25 forintig. Tessék árjegy-
zékét kérni. 4039

— Tulsufolt raktár miatt női táskák, pénz
és szivartárca, cocus lábtörlek, cocus szőnyeg,
parquetta és más háztartási kefeárak, tisztító
szerek, haj, ruha és fogkefék, fogpor, mosdó
szappan és mindennemű illatszerek legnagyobb
választékban és mélyen leszállított árban kap-
hatók Hegedüs Gyula üzletében. Aradon, An-
drássy-ter 15. 8771

— Kobrak cipők legjobbak a világon! Csak
Lányi Marcellnál a szinüázzal szemben, Atzél
Péter-utca 1. kaphatók. 3884

— Felhívjuk az uriközönség figyelmét Hirsch
Antal uri szabó műtermére, Andrásy-ter 18.
sz., hol a legfinomabb szövetekből elegáns és
olcsó ruhák szerezhetők be. 3632

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére,
— házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér
Vojtek és Weisznál. 17

TARKASÁGOK.

(Aki nem szeretne hercegnő lenni.) A női
társaságban a legkedvesebb témáról, a szép ka-
lapokról s ennek kapcsán a jómódról beszéltek.

— Én nagyon tudom irigyelni azokat, —
mondta egy nagyravágyó hölgyecske — akik gond-
talanul, gazdagon, fényesen élnek. Nem bolondság
az, ha az embert nyolc-tíz nőcseléd szolgálja ki,
és még a gondolatát is parancsnak tekintik. Kép-
zeld el, milyen dolgod volna, ha királyi hereegnő
lehetnél.

Ezt az utolsó mondatot ahhoz a barátnőjéhez
intézte, akiről mindenki tudta, hogy féltékenyen
örzi életének évszámait. Ez a hölgy fitymáló ajk-
bigyesztéssel felelte:

— Én nem vagyok olyan nagyratörő nő.
Szavamra mondom, hogy nem szeretnék főher-
cegnő lenni.

— Azt rólad el is hisszük, — mondta a csi-
pös nyelvű asszonyka.

— Miért? Talán mert tudjátok, hogy sohase
voltam nagyravágyó?

— Nem. Hanem tudjuk, hogy nem szeret-
néd, ha a születési éved minden naptárban látható
lenne.

(A könnyelmű ember.) A kávéházban bus-
arccal ült ma egy fiatalember, akiről közismert az,
hogy a kölcsöneit soha se szokta visszafizetni.
Előtte a kávéházi asztalon egy husz koronás pa-
pirpénz hevert, amelyre ő bánatosan pislogott. Az
egyik barátja hozzálépett és csodálkozva kérdezte:

— Mi bajod? Szokatlanul szomorú vagy, pe-
dig látom, pénz van előtted.

— Hiszen épen ez okozza a bánatomat.

— Nem értelek.

— Sajnálom B. barátomat, a belvárosi ke-
reskedőt.

— Miért sajnálsz? Mit beszélsz össze-
vissza.

— Az a szegény ember tönkre fog menni,
azért sajnálom.

— Honnét gondolod te azt?

— Hát kérlek, hogyne menne tönkre, amikor-
nekem ma szó nélkül kölcsön adott husz koronát.

(A boldog süket.) Egy műkedvelő-hangver-
senyről jöttek a minap a résztvevők. Az ismerő-
seik érdeklődtek arról, hogyan sikerült a hangver-
seny. Az egyik nagy zeneértő ezt felelte:

— Irigylem K-t, aki szintén jelen volt. Az
egy boldog ember. Ez az én kritikám a hangver-
senyről.

— Mi köze K-nak a hangversenyhez?

— K. olyan süket, mint egy ágyu.

4 Kiváló bór- és kálium-só-gyógyforrás

SALVATOR

vess- és kölyöggyógyász, hőszívó, csuhag-
betegségek és káros bántalmaknál kiváló hatás.

Természetes vasmentes savanyvíz.

Legjobb gyógyvíz-kezelésben vagy a gyógy-
SALVATOR-tervező Vállalatnál Budapest, V. Szabadság-
tér 21.

Sirkoszorúk Mindszentek és halottak napjára

nagy választékban kaphatók, művirág és bádógból 1 koronától 20 koronáig.

Mécsesek sirok kivilágítására jutányos áron.

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű, férlidivat és játékaru-üzleté-
ben Arad, Szabadság-tér 21. Lengyel Testvérek házában.

Divatos fűzők és különlegességek

ugy készen, mint méret után a legjobb készülnek

Pilcz Irma
fűzőkészítőnél
ARAD, Deák Ferenc-utca 2. szám.

A vidéken lakó hölgyek kérjenek mértékveteli utasítást.

ÚJ KÖNYVEK.

Erősebb az életnél. Az Egyetemes Regénytár vörös vászonfedelű sorozatában ezzel a címmel jelent meg Blicher Clausen új regénye. Blicher Clausen romantikus író, de erős egyénisége olyan különös bájt ad történeteinek, és a modern ember annyi finomsága revelálódik írásaiban, hogy még azokat is megragadja, akik a romantikában már idejétmúlt irodalmi irányt látnak. Új regénye tulajdonképpen csak két emberről szól, akik későn találkoztak. A férfi első felesége, aki már halott, közüjük áll. A gyermekében él tovább és ennek a gyermeknek dacos szeméből megérti a második asszony, hogy a halottak erősebbek az élőkénél, és hogy neki menekülnie kell innen, ahol a halott asszony lelke kísért. Halk, szomorú, álomszerű történet ez is, mint Blicher Clausen minden regénye, amelyek sok helyen finomság tekintetében Jacobsenre, társadalmi problémákat meglátó erejében pedig Ibsenre emlékeztetnek. A vászonkötésű könyv ára 1 korona 20 fillér. Megjelent Singer és Wolfner könyvkereskedésében Budapesten VI. Andrassy-ut 10. szám.

A Nagy Bonvivánt. Zöldi Márton a színészvilág regényét írta meg ebben a könyvében, amely most az Egyetemes Regénytár piros vászonfedelű kötetek sorozatában jelent meg. Nem is a nagy bonvivántnak, hanem az egész magyar színészvilágnak a regényét, a maga félszepségeivel, kedvességeivel és érdekességével. A kulisszák világába enged bepillantást mindnyájunk számára és a világnak az a része, amely a színpalánkon túl esik, valamennyiünk előtt ismeretlen, szinte mesebeli tartomány. Zöldi Márton kedves mosolygással ismert meg vele és regényében ezt a világot rajzolta meg: a vidéki kóbor színészek életét, szerelmeit, küzködését és ezeknek a látszólagos cinikus lelkeknek rajongását, önfeláldozó szeretetét, mindezt pedig egy érdekes, szinte izgatató fordulatú történet keretében állítja eléink. A csinos, piros vászonkötésű könyv ára 1 korona 20 fillér. Singer és Wolfner kiadása Budapesten VI. Andrassy-ut 10. szám.

Mit kell tennünk, hogy álláshoz jussunk címmel ismét egészséges gyakorlati érzékre valló könyvet írt Bardócz Elemér. A könyv könnyen érthető módon tárgyalja az állástalanság, valamint az állást keresők pályázatainak eredménytelenségének okait. Azután reámutat azon utakra, melyekre a pályázóknak reá kell lépniük akkor, ha álláshoz akarnak jutni. E végből a könyvet 2 részre osztja. A szobeli és írásbeli ajánlkozásra. Az első részben ügyesen írja meg, hogyan kell bemutatkozni és miképpen kell viselkedni és öltözködni a bemutatkozásnál? A második rész az írásbeli ajánlat külső alakjával és tartalmával foglalkozik a kellő szakszerűséggel, míg a függelék néhány jó magyarsággal szerkesztett ajánlati mintát tartalmaz. Mindezeknél fogva bizonyos, hogy nemcsak az állásnélküli, hanem az állásban lévő alkalmazottak is örömmel fogadják ezen igazán hézagpótló útmutatót. A művészileg értékes címlap: Bardócz Árpád festőművész rajza. A könyv árszáma 1 koronáért minden könyves boltban kapható, vagy közvetlenül a szerzőnél: Bardócz Elemér Budapest, VII. Erzsébet-körút 36.

280 képet tartalmaz a Könyves Kálmán most megjelent képkatalógusa, mely többek között Beniczur Gyula „Millenáris Hódolat” című festményének mását is magában foglalja. A képjegyzék kizárólag magyar művészek alkotásairól számol be, ami a legjobb bizonyítéka, hogy a Könyves Kálmán a magyar művészet népszerűsítését tűzte ki céljául és ezt a célt szolgálja nagy lelkesedéssel és buzgalommal. A csinos kiállítású füzetke 50 fillérért rendelhető meg a Könyves Kálmán Magyar Műkiadó Részvénytársaságnál Budapest, Nagymező-utca 37. A társaság ezen összeget minden képrendelőnek visszatéríti.

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és vessen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség, amelylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, amelyek megkívántatnak fehér, egyenes és erős fogak növésehez.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

tisztaságát és erejét semmi sem mulja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. A melyik kevesebb szavazatot kap, annak egy évig tart a mandátuma.

Senex. Az ügy idejét multa s nincs különös ok, hogy feleleveníttessék.

Andrassy-téri kereskedő. Akik az idea nem esnek a mértékhitelítő sorrendbe, azok nem kötelesek régi mértékeiket bemutatni. Ha azonban új mértéket szeretnek be, ezt az első hitelesítés alá tartoznak bocsátani.

Nem közölhetők: Aszály idején. — A béka-szivű ember. — Ponte dei sospiri. — Baláza, az agglegény.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

= Az őszi vásár. Péntek óta tart az őszi országos vásár Aradon, amely ez alkalommal gyöngébb a rendesnél. Maga a gyümölcs piac, az őszi vásárnak nevezetessége sokkal gyöngébb a rendesnél s a kirakó vásár forgalma is csökkent. A vásár elhelyezésénél némi zavart okozott a Kossuth-szobor mögötti sétány, amely a vásár kirakó-helyeiből elvett egy darabot s az iparosok egy részét a Boros Béni-térre szorította. Az állatvásáron mérsékelt fölhajtás volt.

Aradi őszi vásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 30.

Az idei gyenge termés nyoma ugyancsak meglátszott az őszi vásár dió, szilvaiz és bab hozatalán is. Míg máskor ilyenkor a Boros Béni-téren e cikkeken élénk volt a forgalom, ezuttal az üzletezés csak gyengének mondható.

Behozatott:
500 mm. dió, elkelt átlag 58—60 kor.
200 mm. bab 21—22 kor.
100 mm. szilvaiz 60 kor.
Az árak métermázsánként értendők.

Budapesti aru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 30.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínálat, vételkésztv korlátozott nyolc ezer mm. öt fillérrel cselebb.

Az árak 50 kilométeres távolságra:

	Dollár	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.81—6.85	6.83—6.84
Buda 1910. áprilisra	4.15—4.16	4.14—4.15
Zab 1910. áprilisra	7.64—7.65	7.64—7.65
Rosa 1910. áprilisra	10.17—10.19	10.16—10.17

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény 685 —
Magyar hitelrészvény 769.50

MÜSCORONG-BUZIÁSFÖRÖG
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÉRTÉKES GYÓGYÁS

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővénykő ödémánál, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosiilag ajánlva. — Aradi főlerakat POLLÁK JÓZSEF cégnél, József főherceg-ut II. 5751

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1909. évi október hó 31-én:

Délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyárral:

Aranyvirág.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Irta: Martos Ferenc. Zenejét szerlette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

Potyaviev	Polgár S.	Gauld Harry	Leóvei Leo.
Bepő, hajós	B. Szabó J.	Egy ifjú	Boda Ferenc.
Aranyvirág	Dióssy N. si.	Fogadó	Várnai Jenő.
Stone Elou	Zalai Marzit.	Egy piccolo	Benkő Gizl.

Kezdeté délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendez helyárral

A) bérlet.

A) bérlet.

A szultán.

Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerlette: Verő Gy.

SZEMÉLYEK:

Szelim	Wlassak V.	De Forrau	Boda Ferenc.
Bi bási	Leóvei Leo.	Roxelane	Dióssy Nusi.
Bülb J.	B. Szabó J.	Dolita	Zalay Margit
Kaftan b. sa	Viha i Bela.	Adelgunda	Benkőné.
Ali, eunuch	Polgár S.	Fatime	Tilgerne T.

Kezdeté este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bárd Simonyl-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909 október 31-én, vasárnap:

1. El-dősdott ember. Humoros. — 2. Háborgó tenger. Látványosság. — 3. XI. Lajos. Történelmi dráma. — 4. H. jsza az örökség után. Humoros. — 5. Seta Stambulon keresztül. Természet után. — 6. Utazás egy vászoncsolnokon. Sportkép. — 7. Szerencsepátkó. Humoros.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Utolsó előadás kezdete este 10 órakor.

2 előadások november hó 2-től délután 5 órakor kezdődnek.

Helyárak: I-es hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Őszi idényre dusan felszerelt ERNYŐRAKTÁRÁT

a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb kivitelig, a legszolidabb kiszolgálás mellett ajánja

MERKLER SOMA

Temesvári ernyőgyár gyári fiókja, Andrassy-tér 20. szám.

3802

Javításokra és áthuzásokra szakszerűen berendezett műhely. Kizárólagos ősz raktár francia P. D. jegyű MELLFÜZŐKBEN.

15%

árleszállítás!

1 kilogramm

valódi

BENSODORP-féle

hollandi

Cacao-por

elzárt eredeti dobozokban
csak 6 korona 20 fillér.
(Ezelőtt 7 korona 20 fillér.)

Tehát olyan olcsó, hogy ár
tekintetében valamennyi
gyártmánnyal versenyez.

Kiváló minősége, tápértéke
és rendkívül kellemes íze
pedig a világ összes gyárt-
mányai fölé helyezik.

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

851

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. október hó 30.

Keresünk:

Aradra: Elsőrendű cukorkagyár részére rak-
tárost és műszaki iroda részére egy a ket-
tős könyvvitelben jártas gyors- és gépirónót.

Vidékre: 3 fűszer, rőfös és rövid, 1 fűszer
és rövid, 1 vas és fűszer, 2 férfi és női divat,
1 rőfös és 5 vegyes szakmabeli magyar, román
és részben német, tót és szerb nyelvismerettel
bíró segédet.

Ajánlunk:

egy pénztárosnót, 2 férfi és női divat, 1 kéz-
mű és rövid, 5 fűszer, 1 rőfös, 3 vegyes és
1 vas és fűszer szakmabeli segédet és 2 tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

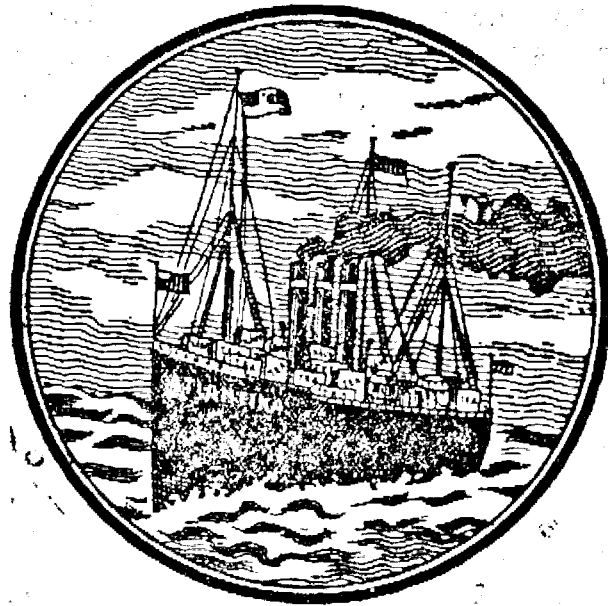
Keppich Zsigmond,

titkár.

321

igazgató.

Városi és megyei telefon 609

Szájról-szájra jár a hír, hogy a

Tea-saison

— beállítával csakis az —

Atlantika

kávé és tea behozatalnál

fedezhetjük fűszer- és illatszer

szagától mentes, tisztán kezelt 421

Tea és Rum

— szükségletünket —

Atlantika

kávé és tea behozatal

Arad Andrassy-tér 20. Fischer. Eliz palota

Szénüzletünket

jelentékenyen megnagyobbítva

Andrassy-tér 14. sz. Hermann-palotából

Boros Béni-tér 2. szám

≡ áthelyeztük. ≡

A közeledő fűtési időnyre bármily mennyi-
séget akár azonnali szállításra, akár előjegy-
zésre a fűtési időny tartamára e hó folyamán

kedvezményes áron

eszközlünk s igen ajánljuk ezen önként nyuj-
tott előnyt igénybe venni.

Becsés rendelményeit új irodánkban úgy mint
eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgálá-
tunkról biztosítva. kitünő tisztelettel

Kneffel Károly és fia

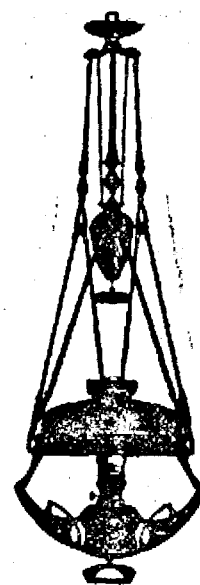
szénnagykereskedése

Boros Béni-tér 2.

Kneffel-ház.

1451

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kap-
hatók legújabb és legizlésebb
üveg, porcellán és mosdó-
készletek. Nagy vá- függő és
laszték asztali lámpákból. --

Legjutányosabb forrás 2051

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és al-
pacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszin-
tén elsőrendű evőeszközök.

Képkerekekből

óriási választék, több mint 400
új izlése mintá van állandóan
raktáron.

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20. szám
(Fischer Eliz-palota.)

Megei és városi telefon szám 568.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó
vizek királya, bór- és dús
lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiválóvegyi összetételek övekeztében
sikerrel alkalmazható vese-, húgykő-
és hólyagbajok eseteiben, valamint
cukorbetegségeknel, csúzos bántal-
máknál; továbbá a légző- és emésztő-
szervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz löszút-rakparti 22.

Kütközélség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dör Gusztáv, a város házzal
szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268.
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 8751

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába:

Szomaházy I.: Szilveszter testvér álma, A kétszívű Pethő, Tábori K.: A levegő hősei, Hogyan repülünk? Krudy: Andráscsik örököse, Serényi-Visnya: A levegő meghódítása, Godánvi Z.: Repülőgépen az északi sarkra, Sztáray I. grófnő: Erzsébet királyné kíséretében. Wells: Háboru a levegőben. Dr. Bloch. J.: Korunk nemi élete, Móricz Zs.: Hét krajcár, Balázs I.: A becület szanatóriumból, Viebig: Az alvó hadsereg. Krudy: A bűvös erszény, O'Connor Eccles: Házassági sorsjáték, A műveltség könyvtára: A társadalom, A művészet könyve Radó Imre: Mézesetek az esküvő előtt, Bruun Laurids: Négy óra története, D'or Jean: Humoros utilevek három világrészből, Eschstruth: Tündérr királynő, Szemere: Ugor Ágnes, Harland Henry: Sampaulo grófnő, Mariet Jeanne: A hiábavaló gazdagság, G. Büttner I.: A méltóságos asszony emberei: Bródy: A villamos, Andornakiné.

Némethen: Hartwig: Der blaue Diamant, Werner: Siegwart, Schober: Ich gehe meine Strasse, Schubin: Miserere nobis, Jerusalem Else: Der heilige Skarabäus, Skowronek: Armer Hemer, Bernhard M.: „Für wen?“ Bennet: Hugó, Manteuffel: Liebesopfer. Rittland: Von anderen Gnaden. Herzog: Hanseaten, Hirschberg: Die Villa des Gerechten, Zobeltitz: Glücklasten, Diers: der alte Timm und seine Nachbarn, Strindberg: Entzweit — Einsam, Ohnet: Der rote Kurs, Franzos: Leib Weihnachtskuchen und sein Kind, Schmidt Nikolaus: Dudelsacklieder, Ewers Heinz: Mit meinen Augen, Schnitzler: Die Frau des Weisen, Schubin: Finis Poloniae, Dunker Dora: Sie soll deine Magd sein, Schloemp: Die meschuggene Ente.

Kölcsondíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek ulak es tiszták!

Vidéki bérlők

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcson tárbá

Is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcson tári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenkint 14 fill.

Strausz O. Didi, Erbe: Pista a gimnázista. Badicz: Ha mezőföldi népdal. Fall: Elvált asszony. Zerkovitz: Csömp. Weisz Adél: Honi bu és Honi baj. Szohner: Cabaret induló, Pápai: Négy dal, Zerkovitz: Hastanc, Plaqueette: Mohamed paradicsoma. Valverde: Paraguay tánc, Szóhner: Huszonnégy szál fehér rózsa, Szirmai: Táncos huszárok. Fráter: Templomban. Baumann: Tiz koplé. Zerkovitz: Lila, Weiner: Mikor a pezsgő a jégen még hül, hül... St. Nerwey: Menj a szívembe be.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír kereskedése Aradon.

981

Telefon 885. sz.

!!! A mosás napja élvezet !!!

Persil
Modernes Waschmittel

Teljesen ártalmatlan! Chlor nem szükséges!

Egyszeri főzés után

vakító fehérségű fehérnemű

Dörzsölés, kefézés, mosódeszka nem kell!

Megtakarítja a munkát, időt és pénzt! Aki egyszer alkalmazza, mindenkor használja! Egyedüli készítő Ausztria-Magyarországban VOITH GOTTLIEB, Bécs, III/1. 3427

Aradon kapható Vejték és Weisk droguista cégnél.

Steckenpferd- 767
Liliomtej-szappan

Legfinomabb a bőrnek,
valamint nyári pattanások ellen!

Mindenütt kapható.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult készvényeül, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany orszlánohoz“, Prágában, Elisabethstrasse 6 neu.

3585

Őszi és téli idényre!

E három főcikk

legolcsóbban

MÜNZ I.

Uri divat üz etében kapható.

Kötött, divat gallervédők minden létező színekben. 891

Angol bőrkeztüük szőrmével vagy teveszőrrel belelve.

Valódi amerikai sárczipők.

Ne mulassza el
senki megte-
kinteni a
kirakatot.

KRAUSZ PAULIN

könyv és papirkereskedésében
beérkezett ujdonságok közt rendkívül finom
minőségben és igen jutányos árban
felajánlunk:

Uj mintájú vitrauphanie finom
csipke és ezüst zománcos
utánzatban ablakborításra.
Hazai gyártmányu, francia,
oznabrücki stb. diszlevélpapir.
Schweici, angol, és minden
kiváló müintézetekből eredő
testőminták.

Olaj, aquerelle és tempera
festékek.

Remek lámpaernyők
A legkülönbélebb faáru fes-
tésre és égetésre
Nagyobb vételeknél külön ked-
vezmény. 3231

Minden bel és külföldi divatlap
és folyóirat, eredeti árban ház-
hoz szállítva. Tolnai Világlapja
összes kedvezményekkel bérlet-
ben vagy egyenként.

100.000 kötetes

kölcsonkönyvtár

magyar, német, francia és angol
nyelvben. Az ujdonságok több
példányban vannak raktáron, és
ugy a vidéki mint helybeli t. elő-
fizetőink hosszas várakozás nél-
kül rendelkezhetnek minden jó
uj könyv fölött.

Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin

könyv- és papirkereskedése
Szinház-épület.

Telefon sz. 511.

Blériot jön

2544

most minden társaság beszélgetésnek napirendjére, a mi nem is csoda, hiszen immár valóra vált hosszú évezredek egyik legmerészebb álma: a repülés. Ez a nagy téma, ez a tökéletesedés felé gravitáló izgalmas törekvés nemcsak a szakemberek százezreit serkenti újabb és újabb kísérletekre és tanulmányozásokra, de felkeltette a feladat nagy horderejénél fogva még a laikus közönség széles rétegeiben is a legláziasabb érdeklődést az aviatika nagy problémája iránt. Ugyszólván pár hónap alatt figyelemre méltó irodalmat teremtett ennek az irányzatnak a vehemens megmozdulása a hazai könyvtermelés piacán is, úgy hogy e téren most már kiváló művek állanak rendelkezésre. Erre való tekintettel jelentékeny példányszám-ban meghozattam

minden magyar és jelentékenyebb külföldi aviatikai (repülésre vonatkozó) művet, melyeket állandóan raktáron tartok.

Megjelent az 1910. évre szóló Kincses kalendárium

mely tartalomra nézve fölülmulja az összes eddigi megjelent évfolyamokat.

A könyvpiac egyik legszenzációsabb újdonsága

Dr. Bloch Iván Korunk nemi élete, tekintettel korunk műveltségére

című munkája, melynek német kiadásából két év alatt 60.000 példány kelt el.

Bolti ára füzve 14 korona. Diszkötésben 16 korona.

Veszek tudományos könyveket, szépirodalmi műveket és egész könyvtárakat, valamint hangjegyeket a legmagasabb áron.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ

könyv-, zenemű és papírkereskedése, antikvárium, kölcsönkönyvtára és kölcsönző intézete

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz-palota.)

Telefon szám 883.

Alkalmi vételek és eladások

Ékszerárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órász és ékszerész 2751

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb áron megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek TELEFON 438. TELEFON 438.

Czernóczky Mihály

férfi, női és gyermekcipő raktára Arad, Kossuth-utca 67. sz.

3155

Ajánlom már az őszi idényre saját műhelyemben készült legjobb férfi, női és gyermekcipőket következő legelőnyösebb árak mellett:

Férfi zsevró, kapcsos	irt.	6.20
box	...	5.50
Box v. sevro sima férfi cipő	...	4.80
Munka cipő	...	3.50
Női cipő gombos sevro	...	5.20
" " füzös sevro	...	4.80
" " füzös box,	...	4.20
" " gombos, box	...	5.—
" " sevro félcipő	...	3.80
" " zerge félcipő	...	3.20

Permetező javítások elfogadtatva.

M. kir. szabadalmazotti

Borszivattyúk

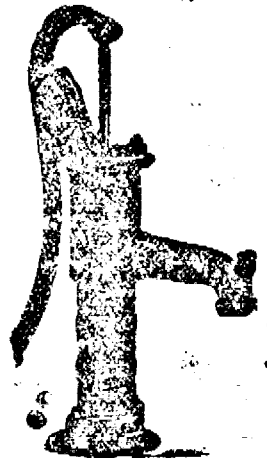
és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyú hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyú nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közégeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül

gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban

Kutak

a hozzávaló

csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazotti tüzi fecskendő és szivattyú készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Uszi cipő-újdonságok

Valódi

amerikai cipők

Weinberger János cipő áruházában

kaphatók. 2095

Arad, Andrassy-tér 20. Telefon szám 312.

Aradi Munkaadószövetségek

Tanonczközvetítő Intézete.

Hivatalos helyiség: Ipartestület. Hivatalos órák: 9—12-ig, 3—5-ig.

Tanoncokat keresnek:

- Öt asztalos-tanoncot.
- Egy kőművestanoncot.
- Egy asztalos-tanoncot.
- Egy faesztály-tanoncot.
- Két berbélytanoncot.
- Két képfaragótanoncot.
- Egy molnár-tanoncot.
- Egy szabó-tanoncot.
- Két kádás-tanoncot.
- Két cimfestőtanoncot.
- Egy divatherekedőtanoncot.
- Egy passzománystanoncot.
- Öt bádögstanoncot.
- Egy kovácstanoncot.
- Három kártyatanoncot.
- Négy hefelekötőtanoncot.
- Egy timárstanoncot.
- Egy festőtanoncot.
- Két hentes-tanoncot.
- Két kőfaragó tanoncot.
- Egy szappan-tanoncot.
- Egy orástanoncot.
- Egy esztergálytanoncot.
- Egy szilgyártó tanoncot.
- Egy üvegstanoncot.

ÖSSZES KERESLET 44 TANONC.

Tanoncra ajánljuk:

- Lakatosnak: kettő.
- Mechanikusnak: egy.
- Cipésznek egy.

ÖSSZES KINÁLAT 4 TANONC.

Elhelyeztetett a folyó héten: 3 tanonc.

Kaszab Géza,

ügyvezető titkár.

2478

Mindaddig felülmulhatatlan!

A Maager W.-féle
valódi tisztított

Csukamájolaj

(hatóságilag védett kiadásban.)
sárga üvegenként 2 kor.
fehér " " " " 3 kor.

Maager Vilmostól
Bécs. 3:99

1869. óta Ausztriába és Magyarországra általánosan bevezetve.

Tanárok és orvosok előszeretettel rendelik.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogueriarban

Főlerakat és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:

W. MAAGER, WIEN,
III/3., Henmarkt 3.

Utánzások törvényileg üldöztetnek. Aradon kapható Gutor Földes Kelemennél.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű üveg a csatolt szalaggal (sárga papíron vörös fekete nyomással van ellátva.

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNY-
TÁRSULAT (VII. KER., RÁKÓCZI-ÚT 54. SZ.) KIADÁSA

Megjelent

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁNAK

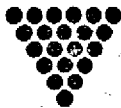
■ VII-ik kötete ■

A MŰVÉSZET KÖNYVE

A képzőművészetek és a zene történeti és technikai fejlődése

Irták: **LYKA KÁROLY** és **KAGSOH PONGRÁC.**

Ötszázötvenegy szöveggéppel
és tizenegy műmelléklettel. ✎

Ötszázötvenegy szöveggéppel
és tizenegy műmelléklettel. ✎

A képzőművészetek és a zene eredetét, művészeti és technikai fejlődését, valamint átalakulásainak és változásainak okát kívánja ez a kötet a művelt közönségnek bemutatni. A mű szerzői a művészetek fejlődését úgy dolgozták fel, amint az **természetszerűleg** kapcsolódik bele az **általános emberi művelődés** folyamatába. Az olvasó ily módon megismeri a művészetek fejlődésének természetes útját és folyamatát s ezáltal a művészi alkotások **esztétikai** megítélésénél is önálló véleményre tesz szert.

A MŰVÉSZET KÖNYVE gazdag képanyaga által
☛ valóságos **muzeuma** a művészetek történetének ☛

Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

A könyv ára egy kötetbe kötve 24 kor., két kötetbe kötve 30 kor.

A kiejnői kir. járásbírósa telekkönyvi hatóságtól.

5970—1909. Ttki szám.

Hirdetmény.

Ágya község telekkönyvei a közös legelő egyrészenek egyenkénti felosztása következtében az 1889. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakítottak.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján ide érte e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ban és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, — evégből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis 1910. évi május hó 5. napjáig bezárólag alóírt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak esetében, — ide érte az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, — a tényleges birtokos tulajdonjogánk bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi május hó 5. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönböztetve azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, — ide érte azokat is, akik tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1910. évi május hó 5. napjáig be-

zárolag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulása után az átalakítás-hoz közbe jött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, úgy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságtól átvehetik.

Kisjenőn, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1909. évi október hó 22. napján.

Tabajdy,

4093 kir. ítélőtábla bíró.

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli motorokat kikölesönöz, elad és felszerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalata

Arad, Salacz-u. 2.

Arad. szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalától

1915—1909. kh.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Aradon, 1909. év október hó 15. napján 1 darab sertés elfogatott.

A tulajdonos folyó évi november hó 8. napjáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatják.

Ha a tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonosa a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Arad, 1909. évi október hó 26.

Rendőrkapitányság.

Tényleg olcsóbb a szén!

amennyiben 5 métermázsavételnél plombazott zsákokban hazaszálítva kap kitűnően égő, nagy hőfoku kőszén métermázsánként

2 kor. 80 fillérért

Engel Gyulánál

Miksa-utca 4026

Telefon szám 521.

Uj női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér I. sz. a

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni újonnan megnyílt

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László, női és férfi szabó, Szabadság-tér I. szám alatt. 2028

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű dugyökerezetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

valamint sima **riparia portalis** szőlővesszőket ajánl és gyökerezetű

elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

4101

szőlőoltvány-telepe ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

Magy. kir. szab. osztalysors-játék

Az 1909. november 18. és 20-án kezdődő

XXV. I. osztályának sorsjáték

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy 12.— korona || $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3.— korona
 $\frac{1}{2}$ " 6.— " || $\frac{1}{8}$ " 1.50 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375	11956	11973	36051
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
	36060	36051	55801	55810	55824	
	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	

Az 1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

99354. szám tízezer koronát nyert. Ezekben (ivül számos 200), 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Aradon. 4021

Alapított 1875. évben Helybeli és megyei telefonszám 129.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölkötenek.

A Kőrösbányai Gipszgyár

ajánlja legjobb minőségű

gipsztermékeit

olcsó árban.

Rendeléseket felvesz Aradon

Vas és Társa

építési anyag kereskedő cég

Boros Béni-tér 8. szám,

hol állandó raktárt tartunk, vagy közvetlenül

A Kőrösbányai Gipszgyár üzletvezetőse,

GURAHONC. 2461

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban
János főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Hirdetéseket teljeseleg
nyilván a
Kiadóhivatalban
János főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Tudakozásunkat kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozzal.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Aradban minden nap egy szeri hirdetésnek ára 4 fillér, vasárnaponként 5 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánló apró hirdetés 20 szög 30 fillér, míg a többi nap 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 20-50 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulító helyein.

Akinek

ismeretség híján
házasra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vanczellőre, kertészre, kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy lrodaszolgára pénzbeszédőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

bérbeadni kíván
birtokot, házat, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket,

Aki

eladni kíván
butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki

mindeneket vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“
kis hirdetési rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstműveket ki váltok és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Intelligens

fiass barna leány ismeretség hiányában, megismerkedne jómódu özvegy vagy éltesebb uriemberrel. Csakis teljeseleg komoly levelekre válaszolok „Szerény” jelige a lap kiadóhivatalában. 4060

Hegedű, gardánka

és cimbalom oktatót keresek gyermekeimhez. Az óraszám és havidíj kitüntetésével megírt ajánlatot „Zene” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 4092

Megbízható,

komoly vas, fűszerkereskedő segéd állást nyer Weisz János cégnél, Maros-Illye. 4096

Haszenbérbe,

esetleg megvételre keresek vidéken vegyeskereskedést trafik és italmérővel, esetleg kormát. Cim Gyenge Sándor, Kurtics. 4095

Boros Béni-tér 8. szám alatt
kiadó üzlethelyiség. Ugyanott beazonozott pincék kiadók. 3991

Egy fél hosszú

bő szabású télikabát és blousok eladók. Teleky-utca 10.

Kerestetik

expediciónkba egy jó írással bíró leány.

Szép fosztott lbatoll

kapható Boros Béni-tér 15. szám, ajtó 1. 4086

Üzleti berendezé hez

2 szép festett Puld eladó Labdás Péter urnál Boros Béni-tér 15. sz. 4036

Teljes évfolyamok

az „Uj idők”, képes folyóiratok K. 4-től feljebb. „Das Buch für Alle”, „Zur guten Stunde” stb. már K. 2 feljebb. Kaphatók Krausz Paulin könyv- és papirkereskedésében, Színházépület. 3241

Egy különbejárato

csinosan butorozott szoba kiadó. Weitzer János-utca 14. sz. I-ső emelet 11. ajtó. 4049

Az új fűtőház mellett

több házték kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet Eötvös-utca 2. sz. házban. 4099

Sárga fiatal vizslakutyám

elveszett. Kérem megtalálót Figus számvevőt városházán értesíteni. 4098

Szép gázcsillár

olcsón eladó gróf Apponyi-ut 8. földszint ajtó 2. délelőtt 10—12-ig. 4097

Kis gyermeket

dajkaságba szoptatni is elfogad egy fiatal asszony. Cim a kiadóhivatalban. 4074

Ritka vételi alkalom!

Egy egészen új nyitott hintó és egy használt zárt szikviz kocsit olcsón eladó. Értekezhetni Zircher Antal fűszerkereskedőnél, Ujardon. 4085

5 párna eladó.

Értekezhetni Bercsényi M.-utca 29. delután 1/2-1-től 1/2-ig.

Angol vagy német beszédet

vagy német keresek. levelezést tanít tökélyig postán, személyes érintkezés nélkül havi 8 koronáért Órfi nyelviskolája Aradon. 2511

Egy jó karban levő

kijátszott hegedű, tokkal együtt eladó. Megtekinthető a tulajdonosnál Szabadság-tér 13. I. em. 4105

Gépészkovács,

ki uradalmakban működött már, jó bizonyítványokkal, állandó alkalmazást keres. Bővebbet Lázár Vilmos-utca 3., Üvegüzletben. 3975

Megjelent

Bodrogi, Kár, kár, kár (Alkonyat száll a pusztára) című közkedvelt magyar népdala, zongorára 1 kor. 50 fill. Kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrásy-tér 16. sz. 173

Intelligens család

két gyermeket teljes ellátásra elfogad, zongora használatával. Cim a kiadóban. 4087

Egy fiatal, jó munkás

kerégyártó alkalmazást keres uradalomnál. ifj. Argyelán Mojsza Kétegyháza. 4090

Veszek tudományos könyveket

szépirodalmi műveket és egész könyvtárakat, szintugy hangjegyeket is a legmagasabb áron. Az összes zsebalaku albumok, melyek 25-30 korona értékű legkiválóbb hangjegyeket tartalmaznak, 2 koronájával kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Arad. 3911

Kovaszincon eiadó

egy 8. kat hold teljesen beültetett szőlő. Bővebbet Arad, Révai-utca 2. szám alatt, a tulajdonosnál. 2982

Eladó házak

Angyal-utca 13. és 27. sz. jól jövedelmező házak eladók. 3814

Varrodák figyelmébe

ajánlja
mérték könyveit
Pichler Sándor
üzleti könyv, papir- és írószekereskedése Arad, Szabadság-tér 1.
Az összes divatlapokra előfizetések elfogadhatók. 2922

Gartner Samu

villanyműszerész, kerékpár és varrógép szakszerű javítóhely
Arad, Weitzer J.-utca 2.
(Minorita-palota.) 3011

Diamant Jenő

épület- és diszmu-bádogos.

Műhelye és kész áru raktára: Kazinczy-utca 1. (Polgári Húskolával szemben.)

Teljes férfiöltöny

Csak 16 korona 20 fillér.

Több nagy cég fizetési zavarai folytán azon helyzetben vagyok, hogy 15.000 legújabb divatu férfi öltönyt a bevásárlási áron alul eladjak. Egy teljes öltönyt — mely kabát, nadrág és mellényből áll — fekete, sötét vagy világos barna színben, kamarncheviót vagy valódi brünni kelme, legfinomabb kiállításban 14 K. 25 f., gyermeköltönyt 12—16 éveseknek 13 korona, 5—10 éveseknek 6 korona, nadrágszövet legfinomabb 3 kor. 20 fill., valamennyi szám vagy mérték utánvétel, vagy a pénz előlekes beküldése mellett. Helybeli referenciák mellett esetleg hitelbe is

A. KAPELUSZ, KRAKKÓ

Alteweichselgasse No. 3.

Csere engedélyezve, esetleg a pénz vissza!
Több mint 300 köszönetnyilvánítás!
Mindenképpen egy nyereségszelvény csatolják egy remontr zseboráról, mely Roskopf-féle gyártmány és kezeség váltalattik a 36 órai pontos járásért, továbbá egy elegáns lánc és csüngöről, amelyek aranyozva vannak. 4094

Használt ólom megvételre kerestetik

Alapítottatott 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez minden esetre a zongora is tartozik, mely dús raktárban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 300 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés havonként 8 koronától felfelé.
— Zongora hangolásokat helyben és vidéken szak-képzett segédem által végeztetem. 4072

Nyilvános kölcsönkönyvtárban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron. Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József
ARAD,
Deák Ferencz-utca 28 sz.
Telefon szám 25.

Fischer Nagyáruháza

ARAD, Szabadság-tér 12.

|| Gyermek-kocsik gyári raktára ||

5 forinttól 50 forintig.

8871

Szép kivitelű tartós ülő és fekvő kocsik frt. 12.—, 13.—, 14.—

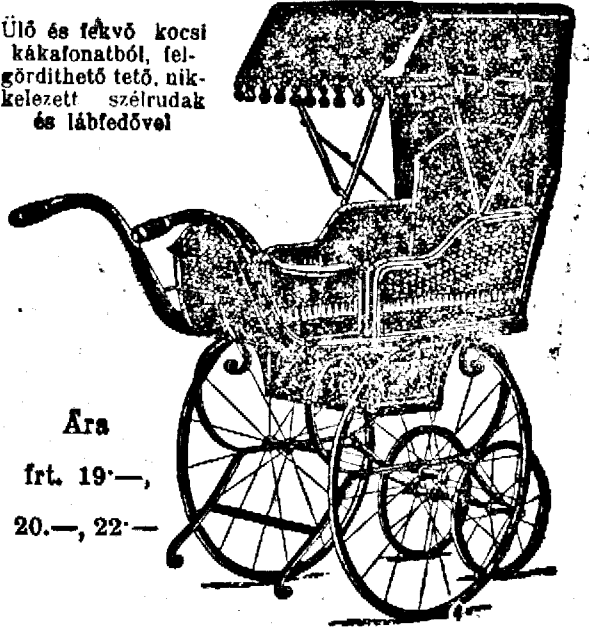

Finom ülő és fekvő kocsik fehérén vagy színesen lakkozva frt. 15.—, 16.—, 17.—

Újdonság!
Gégnemek különlegessége!
Átalakítható ülő és fekvőkocsik legfinomabb kivitelben, frt. 35.—tól 50.—ig.

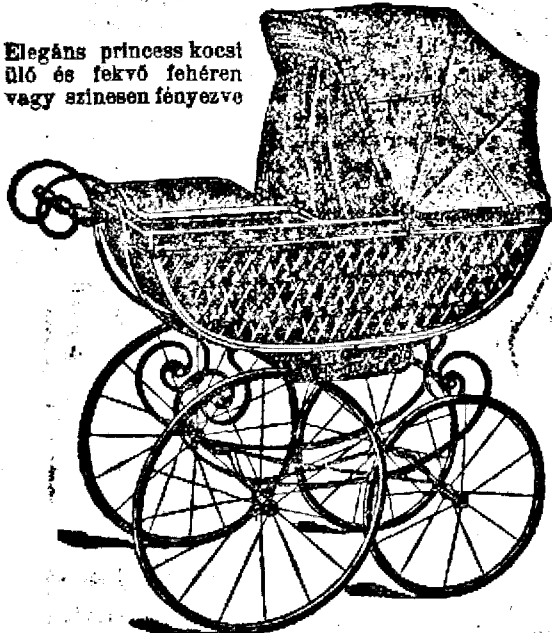
Ülő és fekvő kocsik kákafontatból, felgördíthető tető, nikkelezett szélrudak és lábfedővel

Ára
frt. 19.—,
20.—, 22.—

Angol carriage-kocsik 2 ülő vagy 1 fekvő gyermek számára, elegáns kivitelben, nikkelezett oldalkarzatokkal, felhuzott redőkkel frt. 23.—, 25.—, és 28.—

Elegáns princess kocsik ülő és fekvő fehérén vagy színesen fényezve

Princess-kocsi. Ára frt. 18, 20 és 23.

Ülő- és fekvő, elegánsan fényezve, acél- és tolórudak, abroncsotétóval, nikkelezve.

Princess-kocsi csipkéküggő nye frt. 24, 25 és 26.

Ülő és fekvő princess kocsik elegáns díszítéssel, finoman felszerelve és nikkelezve.

Angol kocsi frt. 25, 30 és 35.

Erős, fonott kocsik frt. 7, 8 és 9.

Egyszerű kivitelű kocsik frt. 5, 6 és 7.

Erős és szép kivitelű vessző v. nád-fonású gyermek-kocsik

Kedvenc polgári kocsik, reklám ár frt. 9, 10 és 12.